Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак

1925 йилдан чиқа бошлаган

Туркистон

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1996 йил 9 ноябрь Шанба.
№ 81 (14379)

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ БЕЛГИЯГА ТАШРИФИГА ДОИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Белгия Қироллиги Бош вазири Жан-Люк Деханенинг таклифига биноан шу йил 12 — 14 ноябрда расмий ташриф билан Белгия Қироллигида бўлади.

НАМАНГАН ВИЛОЯТ КЕНГАШИ СЕССИЯСИ

6 ноябрь куни халқ депутатлари Наманган вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлди. Сессия ишида шу вилоятдан сайланган Олий Мажлис депутатлари, туманлар ҳокимлари, бир қанча вазирлик, қўмита, уюшма, концерн, корпорация, идора ва ташкилотларнинг раҳбарлари иштирок этди.

Сессияда ташкилий масала кўрилди. Б. Рапиғалиев пенсияга чиқиши муносабати билан вилоят ҳокими вазифасидан озод этилди. Республика Президенти Ислом Каримов тавсиясига биноан «Ўзқишлоқхўжаликтаъминоттаъмир» давлат-кооператив қўмитаси раиси лавозимида ишлаб келаётган Тўлқин Жабборов Наманган вилоят ҳокими этиб тасдиқланди.

Сессияда Президент Ислом Каримов нутқ сўзлади. Юртбошимиз ўз нутқида вилоятда иқтисодийислоҳотларни амалга ошириш, саноатни қишлоққа олиб бориш, янги иш ўринлари очиш ҳамда аҳолини ичимлик сув ва газ билан таъминлаш соҳаларида муайян ишлар қилинганини қайд этди. Лекин кейинги 2-3 йил мобайнида ижтимоий-иқтисодий ривожланишда, хусусан, қишлоқ хўжалигида, саноат ишлаб чиқаришида оқсоқликка йўл қўйилаётганига эътиборни қаратди. Давлатимиз раҳбари таъкидладики, айниқса, қишлоқ инфраструктурасини ривожлантириш, пул эмиссиясини камайтириш, маориф, аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш, савдо, маданий-маиший хизмат шохобчалари фаолиятини яхшилаш борасида кўп иш қилиниши лозим. Бунинг учун эса мавжуд вазиятни холисона баҳолаб, тараққиётимиз йўлидаги тўсиқ ва муаммоларни аниқлаб уларга зудлик билан барҳам бериш керак. Вилоятда аниқ ҳаракат дастури ишлаб чиқилиши зарур. Уни амалга ошириш, одамларга муносиб турмуш шароити яратиб бериш учун курашиш ҳар бир раҳбар ва вилоят фаолларининг муқаддас бурчи бўлиши даркор.

Сессия ишида Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Т. Алимов, Б. Ғуломов, республика Бош вазирининг ўринбосари М. Усмонов қатнашди.

(ЎзА).

СУРАТЛАРДА: сессия пайти.

А. ТЎРАЕВ олган суратлар.

ҲАЛОЛ ЯШАШ ВА ҲАЛОЛ МЕҲНАТ ҚИЛИШ – БУРЧИМИЗ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ НАМАНГАН ВИЛОЯТ КЕНГАШИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Азиз дўстлар!

Муҳтарам депутатлар!

Мустақиллик шароитида ўтаётган ҳар бир кунимиз, ҳар бир қилаётган ишимиз халқимизнинг беқиёс яратувчилик салоҳиятини, бунёдкорлик истеъдодини, куч ва қудратини яққол кўрсатмоқда.

Миллий давлатчилигимизнинг мустаҳкам пойдевори қўйилди. Ҳуқуқий демократик давлат барпо этиш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш мақсадлари учун жаҳон илғор андозаларига ва тажрибаларига, шу билан бирга қадимий миллий давлатчилигимиз анъаналарига асосланган ва уйғунлашган ҳолда дадил қадам қўймоқдамиз.

Юртимизда тинчлик, осойишталик ҳукм сурмоқда. Давлатимиз, жамиятимиз мустақиллик шароитида олиб бораётган сиёсатининг энг биринчи мақсади — халқимиз учун, юртимизда яшаётган ҳар қайси оила, ҳар қайси инсон учун муносиб ҳаёт шароитини барпо этиш, тинч, осуда ва фаровон ҳаётимизни мустаҳкамлашдир.

Мана сизга оддий бир маиший мисол: Наманган вилоятида бутун собиқ шўролар замонида бор-йўғи 95 минг хонадон табиий газ билан таъминланган эди. Истиқлол даврининг беш йилида эса 90 минг хонадон газлаштирилди.

Бу содда рақамлар мустабидлик шароити билан мустақиллик шароити ўртасидаги фарқни жуда яққол кўрсатади. Бир ўйлаб қарайлик, беш йил муқаддам Нанай, Чодак қишлоқларига табиий газ боришини ким ҳам тасаввур қиларди?!

Бугунги кунда вилоятда аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш 74 фоизни ташкил этади. Учқўрғон — Наманган сув узатиш иншооти яқин орада тўлиқ ишга туширилгач, насиб этса, вилоятдаги тўрт туман ва Наманган шаҳри тоза ичимлик суви билан тўла таъминланади.

Муҳтарам дўстлар!

Мамлакатимизнинг барқарор равнақини таъминлашда наманганликларнинг муносиб ҳиссаси бор. Бу заминнинг саҳовати, бу замин фарзандларининг шижоати ўзига хосдир. Наманганликларни азалдан омилкор, оқибатли, нияти пок, ўз маънавий ва исломий қадриятларини юксак эъзозлаб келган эл сифатида биламиз ва катта ҳурмат қиламиз.

Ишлаб чиқариш соҳасида, халқ хўжалигининг асосий тармоқларида, маънавият ва маданият ривожида ҳам Наманган аҳлининг қилган меҳнатлари ўзининг муносиб ҳосилини ва самарасини бермоқда. Буни мажлисда иштирок этаётган кўпчилик кузатиб бормоқда ва англамоқда. Буни ҳеч ким инкор қилолмайди, албатта.

Лекин қилаётган ишларимизга танқидий кўз билан қараб, холисона баҳо берсак, бугунги кунда вилоятда мавжуд бўлган муаммоларнинг ечилиши ҳақида гапирсак, афсуски, кўп жойларда оқсоқлик, оддий фуқароларни норозиликка олиб келадиган ҳолларни, вазиятни кўриш мумкин.

Диққатингизни бир муҳим ижтимоий масалага жалб этмоқчиман. Вилоят аҳолиси кейинги беш йил ичида 263 минг нафар кўпайди ва 1 миллион 820 мингдан ошди. Умумий аҳолининг 62 фоизи қишлоқда жойлашган.

Худо берган болани боқиш, тарбиялаш, юртнинг асл фарзанди этиб вояга етказиш, аввало, шу заминда яшаётган ота-онанинг, қолаверса, шу эл тақдири қўлига ишониб топширилган раҳбарларнинг зиммасига юксак масъулият юклайди. Улғайган фарзандларимизга иш топиб бериш, янги замон талаблари даражасида касб-ҳунарга ўргатиш учун ҳар бир қишлоқда, аҳоли зич яшайдиган ҳар бир жойда бугунги бозор иқтисоди талаб этадиган равишда ишлаб чиқариш ва турли хизматларни ташкил этмасдан яна қандай чорамиз, қандай иложимиз бор?

Хўш, шу муаммони ечиш йўлида Наманган вилоятида қандай ишлар қилиняпти? Келинглар, шу нуқтаи назардан вилоятнинг ижтимоий-иқтисодий аҳволини таҳлил этиб кўрайлик.

Маълумки, **иқтисодий сиёсатимизнинг асосий йўналишларидан бири қишлоқ жойларига саноатни олиб бориш, кичик ва ўрта корхоналар қуриш, янги иш жойларини яратиш ҳамда қишлоқ аҳолиси учун савдо ва маиший хизматнинг ҳамма турларини муҳайё этишдир.**

Шуни айтиш керакки, вилоятда бу борада муайян ишлар амалга оширилган. Аммо қишлоқ инфраструктурасини ривожлантириш, ортиқча ишчи кучини ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этиш мақсадида кичик ва хусусий корхоналар барпо этиш талаб даражасида эмас.

Мавжуд 6 мингдан ортиқ кичик ва хусусий корхоналарнинг аксарияти қишлоқ жойларида ташкил этилган бўлсада, уларнинг самарадорлиги паст. Уларнинг ҳар бирида ўртача тўрт киши иш билан таъминланган. Корхоналарнинг кўпчилиги ишлаб чиқариш билан эмас, савдо-сотиқ билан, олибсотарлик билан шуғулланмоқда.

Айниқса, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш, рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш, пулли хизмат турлари яхши ташкил этилмаган.

Чакана савдо ва умумий овқатланиш шохобчаларини ривожлантириш бўйича Наманган яқин йилларга қадар намунали вилоятлардан ҳисобланарди. Лекин ички имкониятлардан ва савдо майдонларидан самарасиз фойдаланиш ҳамда савдони ташкил этиш ва бошқаришдаги салбий ҳолатлар натижасида тармоқ оғир аҳволга тушди.

Чакана савдо оборотидаги нақд пул тушуми вилоят бўйича бор-йўғи 12,7 фоизни ташкил этгани ҳолда Мингбулоқ, Поп, Тўрақўрғон, Учқўрғон, Чортоқ ва Чуст туманларида ҳатто вилоят кўрсаткичидан ҳам анча паст даражададир.

Яқинда Норинкапа қишлоғида бўлган эдим. Бу ерда 18 мингга яқин аҳоли истиқомат қилади. Шундан салкам 2 минг нафари умуман иш билан таъминланмаган. Шунча аҳолиси бўлишига қарамай, бу ерда ўн киши ишлайдиган атиги битта тикувчилик цехи, битта ҳаммом, тўртта косибчилик устахонаси бор.

Айтинг-чи, ишсиз юрган одамларни иш билан таъминлаш, уларга меҳнат қилиш шароитларини яратиш учун ким бош қотириши керак? Қишлоқнинг савдо шохобчалари ниҳоятда ночор аҳволда. Кўринишидан ташландиқ жойни эслатадиган дўконлар таъмирланмаган, пештахталар эса бўм-бўш. Кундалик истеъмол молларининг етишмаслиги тўғрисида халқ жиддий эътироз билдирмоқда. Бундай аҳвол на туман ҳокимини, на савдо ташкилотлари раҳбарларини ташвишлантиради. Тўғрироғи, улар савдо, таъминот масалалари билан мутлақо шуғулланмаган.

Ҳаққулобод ва Чортоқ шаҳарлари ҳамда Норин, Янгиқўрғон, Чортоқ ва Уйчи туманларида жон бошига чакана савдо обороти ва аҳолига пулли хизмат кўрсатиш ҳажми вилоят кўрсаткичидан 1,5-2 баравар камдир.

Бунинг асосий сабаби савдо шохобчаларида харидоргир моллар камлигида, уй-жой қуриш ва таъмирлаш, кийим тикиш, транспорт, ҳаммом ва бошқа турдаги хизматлар етарли даражада йўлга қўйилмаганлигида, деб билиш даркор.

Вилоятдаги 555 қишлоқнинг учдан бирида ҳаммом, суратхона, таъмирлаш, косибчилик ва тикувчилик каби маиший хизмат турлари йўқ.

Қишлоқда иш ўринларини барпо этиш масаласи биринчи навбатда вилоят ва туман ҳокимларининг, хўжалик раҳбарларининг вазифаси бўлса-да, Косонсой ва Поп туманларида бу масалага жиддий эътибор берилмаётир. Ж. Сиддиқов саккиз йилдан буён биринчи раҳбар бўлиб ишлаётган Наманган туманида ҳам маънавий, маданий ва ижтимоий соҳаларда жиддий оқсоқлик мавжуд.

Халқ таълими соҳаси ҳам жиддий эътиборни талаб этади. Вилоятда кейинги беш йилда ўқувчилар сони 39 минг нафар кўпайди. Бу эса ўз навбатида янги мактаб биноларини, қўшимча синф хоналарини қуришни тақозо этади.

Мавжуд мактабларнинг ярмида спорт заллари, тиббиёт пунктлари ва канализация шохобчалари, уларнинг бир қисмида ҳатто ошхона, спорт майдончаси ва водопровод йўқ. 22 мактаб эса авария ҳолатидаги биноларда жойлашган.

Айни пайтда 69 мактаб, 25 болалар боғчаси қурилиши маблағ етишмаслиги сабабли тўхтатиб қўйилган.

Тиббиёт муассасаларининг фаолияти кўнгилдагидек эмас. Ўпка шамоллаши, вирусли гепатит, тиф каби оғир касалликлар, шунингдек оналар ва болалар ўлими тобора кўпайиб бормоқда.

Бу турдаги касалликлар айниқса Норин ва Наманган туманларида 1,5-2 баравар ошганлиги, оналар ва болалар ўлимининг кўплиги бу ердаги раҳбарларни ташвишга солмаяпти.

Умуман, вилоятда қишлоқ инфраструктурасини ривожлантириш бўйича ҳукумат дастурининг бажарилиши қониқарли эмас.

Соғлом авлодни тарбиялашда эса спорт ва жисмоний тарбиянинг ўрни беқиёс. Шу боис ҳам биз бу борада ўзимизнинг стратегиямизни аниқ белгилаб олдик. Мазкур масалани давлат сиёсати даражасига кўтардик. Вилоятда ҳам янги спорт мажмуалари ва ўйингоҳлар қурилиши, эскиларини таъмирлаш, спорт байрамларининг ўтказилиши ва «Навбаҳор» футбол жамоасининг муваффақиятли ўйинлари аҳолининг жисмоний ва маънавий камолоти йўлида хизмат қилмоқда.

Фурсатдан фойдаланиб, мен «Навбаҳор» футбол жамоасининг улкан ғалабаси — мамлакатимиз чемпиони унвонини қўлга киритгани муносабати билан барча наманганлик футбол мухлисларини самимий табриклайман.

Лекин, ҳурматли депутатлар, спорт соҳасидаги хато ва камчиликлар ютуқларга қараганда анча кўп. Жамоа хўжаликлари тасарруфидаги ўйингоҳлар ташландиқ ҳолатга келиб қолган.

Спорт мактабларида юқори тоифадаги спортчиларни тайёрлаш талаб даражасида эмас. Ўтган йил давомида вилоятда бор-йўғи уч нафар спорт устаси етишиб чиқди.

Йирик спорт анжуманларида, жумладан, 1995 йилда Тошкент шаҳрида ўтказилган Марказий Осиё биринчи ўйинларида атиги бир спортчи қатнашган. Атлантадаги XXVI олимпия ўйинларида эса биронта ҳам спортчи қатнашмаган. Республикада ўтказилаётган мусобақа турларининг 50 фоизи наманганлик спортчиларнинг иштирокисиз ўтмоқда.

Инсон шахсини, унинг юксак маънавий фазилатларини камол топтириш, миллий истиқлол мафкурасини шакллантириш, ёш авлодни бой маданий меросимиз ҳамда тарихий қадриятларимизга ҳурмат-эътибор, мустақил ватанимизга меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялаш талаблари олдимизга муҳим вазифаларни қўймоқда.

Аҳолининг сиёсий фаоллигини ошириш, ҳуқуқ ва бурчларини теран англаши борасида вилоят матбуоти етарли даражада иш олиб бормаяпти. «Наманган ҳақиқати» ва «Наманганская правда» газеталари саҳифаларида ислоҳотлар моҳияти чуқур таҳлил этилган мақолалар ҳам, танқидий чиқишлар ҳам жуда кам.

Вилоят телерадиокомпаниясининг кўп кўрсатувлари юзаки тайёрланмоқда. Улар зерикарли. Мамлакатимиз ва вилоят ҳаётида рўй бераётган ижтимоий-иқтисодий воқеалар ҳақида етарли ахборот берилмаяпти.

(Давоми 1-бетда)

Акс-садо

ЯНГИ ИМКОН ИШТИЁҚИ

Куни кеча халқ депутатлари Наманган вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида Президентимиз Ислом Каримов вилоятда иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда камчиликларга йўл қўйилаётганлигини таъкидлаб ўтди. Таъкид баёни давомида эса Президентимиз ҳар бир соҳанинг ривожида ёшлар иштироки катта аҳамият касб этмоғи кераклигини, бунинг учун биз ёшларнинг билими ва тажрибаларимизни бойитиш мақсадида хорижий давлатларда таълим олишни қатъий йўлга қўйиш, мавжуд муаммоларни муваффақиятли ҳал этилишини кўрсатиб ўтди.

Албатта,ёшлар учун бундай юксак ишонч ва яратилажак имкониятлар мамлакатимиз тақдирини янада чуқурроқ таҳлил қилиш, элимиз фаровонлигини юксалтириш йўлларини изчил ўйлашни ва ана шу мақсадлар йўлида далил ҳаракат қилмоғимизни талаб этади.

Биз, ҳар бир навқирон юртдошимизнинг ўз соҳасида янги бир имкон яратиш ишқида яшаётганига ишончимиз комил. Ахир, бу юксалиш, ёшариш кунлари қутлуғ кунлардир. Эзгу ниятларимиз йўлида ҳар куни тинмай изланмоғимиз, қадим Туркистонимиз руҳиятини кўтармоғимиз, ўзлигимиз нишоналарини ана шу муқаддас юртимиз ризолигидан топмоғимиз керак.

М. ТОЖИМАМАТОВА,
Фарғона Давлат Университети талабаси

ШУКР ДЕСАМ АРЗИЙДИ...

Яратганга минг бора шукрлар қилсам арзийди, ували-жували бўлган онаман. Юртимиз мустақилликка эришгунча кўп қийинчиликларни кўрдик. Қанча умрим қолган худога маълум, лекин ўтган ҳаётимга сарҳисоб маъносида назар ташласам юртбошимизнинг халқ депутатлари Наманган вилояти кенгашида «Худо бизга қўйган талаб битта — иймонли бўлиш, ҳалол яшаш ва ҳалол меҳнат қилиш», деган сўзлари қулоғим остида жаранглайверади. Не қийинчиликларни кўрмайлик, иймонни ўйладик, хаста кўнглимиз фақат меҳнатдан таскин топди. Аллоҳга шукр, мана юртимиз истиқлолга етган кунларни кўриш ҳам насиб этди. Боз устига ҳукуматимиз ва раҳбарларимизнинг эътибори билан ўтган йилда неча замонлардан бери кўнглимизда ардоқлаб келаётган орзу — Ҳаж сафарини амалга оширдик.

Ҳурматли редакция ходимлари! Мени улуғ ёшимда қўлга қалам олиб, хат ёзишга ундаган нарса — кейинги пайтларда вилоятимиз қишлоқларидаги мактабларнинг ночор аҳволдалигидир. Аксарият мактабларда болаларга иссиқ овқат бериш у ёқда турсин, бир пиёла чой ҳам ташкил қилинмайди. Бинолар эски, нураб кетган, замон талабига ҳеч жавоб бермайди, уларнинг кўпида спорт билан шуғулланиш учун шароит яратилмаган. Ҳадиси шарифда ёзилган «Бир соатлик илм ўрганиш уч кунлик тоат ибодатдан афзалдир». деган пурмаъно ақидани эсласанг, Президентимизнинг «Ҳақиқий мусулмончилик фақат масжидлар сони билан ўлчанмайди. Савоб ва хайрия деган муқаддас тушунчалар жуда кенг. Бозору-мозорларни обод қилиш, бева-бечораларга, муҳтож инсонларга, оилаларга, болалар ва норасидаларга муруват кўрсатиш ҳам мусулмончилик талабларига киради» деганида қанчалар ҳақ эканини ҳис қиласан, киши. Зора энди ҳукуматимизнинг, ҳокимларимизнинг эътибори билан вилоятимиз қишлоқларидаги мактабларга ҳам сон кириб қолса...

М. ОХУНОВА,
меҳнат фахрийси

БИЗ БИЛГАН ВА БИЛМАГАН БАЙРАМ

Болаликда байрамни бошқача кутардик, демоқчи бўлганим интизорлик билан. Бизга тегишли бўлмаган байрамлар учун ҳам, қувончу-ташвишларнинг чеки бўлмасди. Ҳозирчи?.. Ўзимизнинг байрам (жаҳон ёшлари куни)нинг етиб келганини ҳам билмай қолибман. Дўстларимга, мухлисларга нима ҳам совға қилиш мумкин, фақат қўлимиздан келгани ёзиш.

Бу гал ҳаммасини бошқача бошладик. Суҳбатдошларимиз кўча одамлари — йўловчилар бўлди.

Сайилгоҳ кўчаси, Тошкент шаҳри.

— **Ёшлар куни ҳақида нима биласиз?**

Биринчи суҳбатдошим **Наргиза ОЛИМЖОНОВА, талаба, 24 ёшда.**

— Шунақа байрам борлиги ҳақида энди сиздан эшитиб турибман. Бу байрам яқинда пайдо бўлган бўлса керак. Хўп бутун жаҳон ёшлари куни экан, бутун дунё уни дам олиш куни деб эълон қилиш керак. Шунда ҳамма биз учун ҳам байрам борлигини билади.

— **Бу кунни ким билан кутиш яхшироқ?**

Фарҳод Ғиёсов 19 ёшда: — Яхши кўрган қизинг бўлса у билан. Бўлмаса дўстларинг билан.

— **Байрам муносабати билан онангиз бир шартингизни бажаришга мажбур бўлди дейлик. Унда...**

Суҳбатдошим юридик институти талабалари.

Нодирбек: — Мени уйлантиринг дердим.

Фазилат: — Энг охирги модадаги тери пўстин олдирардим.

Нилуфар: — Опамлардан шу куни эрталаб 9 гача ётишимга халал бермасликларини илтимос қилардим.

Фарангиз: — Шим кийишга, соч қирқишга рухсат сўрардим.

Яна бир суҳбатдошим оғир сумка кўтарган 32 ёшли Мавжуда опа бўлдилар.

— **Байрамга тайёргарликми?..**

— Қанақа байрам?!

— **Бугун жаҳон ёшлари куни. Сизнинг, бизнинг байрамимиз-ку.**

— Вой, энди эшитиб турибман. Қандай бахтли аёлман. Байрам куни туғилган эканман.

— Унда сизни қўшалоқ байрам билан қутлаймиз.

Мустақиллик метроси бекати. Диққатимизни гул кўтарган таниш йигитимиз тортди. Қитмирлик бўлсада, ҳол-аҳвол «сўрадик».

— Учрашувимиз 11.00да эди. Соат 14дан ошяпти, ҳамон ундан дарак йўқ.

— **Балки дугоналари билан байрамни нишонлашаётгандир.**

— Нима дедиз, бугун число...

Қизга аталган гул бизга насиб этди.

— Раҳмат сизларга, газетачилар, жиззахлик ўртоғимнинг тўйига боришим керак эди.

Кўча тўла ёшлар. Кимлардир бугун байрам эканлигидан хабардор, кимлар эса... Аммо шукурки бирорта ҳам асабийлашган ёшларни учратмадик.

Нурилла ака 52 ёшда: — Сенларнинг байрамларинг эканлигини эрталаб радиодан эшитганман барака топкурлар. Эрталаб автобусда келаётганимда сен тенги ўспирин жой бермаганида ҳам индамадим. Бугун байрамда.

«Туркистон» газетаси бекати, йўғэ, таҳририяти: ЖАҲОН ЁШЛАРИНИНГ БИР БЎЛАГИ — ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ, БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН!

ЛАЙЛО,
«Туркистон» мухбири

ҲАЛОЛ ЯШАШ ВА ҲАЛОЛ МЕҲНАТ ҚИЛИШ — БУРЧИМИЗ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Муҳтарам дўстлар!

Инсон эътиқодсиз, иймонсиз яшай олмайди. Чунки комил ва собит эътиқод жамият маънавий қиёфасини белгилайди. Бу борада ислом дини катта аҳамиятга эга. Шу боисдан ҳам мамлкатимизда мустақилликнинг илк кунлариданоқ динга, хусусан, ота-боболаримиз дини бўлмиш ислом динига кенг йўл очиб берилди. **«Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»** Қонун қабул қилинди. Рамазон ва Қурбон ҳайитларини байрам сифатида нишонлаяпмиз.

Мустақиллик давригача Ўзбекистондан ҳар йили атиги 5-6 нафар киши Макка ва Мадинани зиёрат қилар эди. Ҳозир-чи? Фақат Наманган вилоятининг ўзидан ҳар йили 700 нафардан зиёд фуқаро ҳаж маросимларини адо этмоқда. Давлатимиз бундан кейин ҳам ана шундай муқаддас сафарга бориш истагини билдирган фуқаролардан ўз ёрдамини аямайди.

Динимизга монелик қилиш, шаккоклик қилиш, динимизни юракда сақламаслик — бизнинг сиёсатимизга бутунлай зид нарсадир. Шу нуқтаи назардан қараганда, бугунги вояга етаётган ва келажак авлодларимизда ота-боболаримиз, буюк аждодларимиз қолдирган бой маънавий ва маданий меросга садоқатни тарбиялаш, муқаддас қадриятларимизни сақлаш ва асраб-авайлаш — бу ҳам бугунги сиёсатимизнинг узвий қисмидир, маънавий бойлигимиз ва маънавий қудратимизнинг далолатидир.

Ота-боболаримиз ва бизнинг муқаддас эътиқодимиз бўлмиш ислом динининг бугунги ҳаётимиздаги ўрни ва таъсирини, одамларимизни руҳан пок, иймонини бутун, иродасини бақувват этишдаги, одамийлик фазилатларини уйғунлаштиришдаги ҳиссасини юксак баҳолаймиз.

Худо бизга қўйган талаб битта — иймонли бўлиш, ҳалол яшаш ва ҳалол меҳнат қилиш. Ҳар қайси инсон қаерда бўлмасин ва қайси вазифани бажармасин, у вилоят раҳбарими, туман ҳокимими, хўжалик ёки корхона раҳбарими, оддий косиб ёки оддий деҳқонми — мартабаси ва касбидан қатъи назар, ўзини ҳаром-хариш ишлардан тийсин ва ўз жойида ўз вазифасини ҳалол бажарсин.

Ва шу билан бирга, бева-бечораларга, етим-есирларга, ночор-ногиронларга мурувватли бўлсин, оллоҳнинг ўзи буюрган фитр ва закот фарзларини бажарсин.

Халқимизда доно бир нақл бор: «Ота рози — худо рози, она рози — пайғамбар рози». Бизни дунёга келтирган азиз инсонларни қанчалик улуғласак, бу ҳам яратганимизнинг назарига тушади ва шубҳасиз, фарзандларимизнинг меҳр-оқибати сифатида яна ўзимизга қайтади.

Бир сўз билан айтадиган бўлсак, ҳар бир инсон юртимизни обод қилишга улуш қўшиб, шу обод юртда савоб ишлари билан ўзидан яхши ном ва яхши из қолдириб, **Оллоҳ ва эл-юрт олдидаги муқаддас бурчини бажариши шартдир.**

Намангандек табаррук заминда ана шу ақидаларни гапириш ўринли ва ҳар томонлама мақбул бўлади, деб ўйлайман.

Агар шу нуқтаи назардан қарасак, бу муқаддас заминда яшаётган, истиқомат қилаётган одамларга қўядиган талабларимиз ҳам жуда юксак бўлади. Айрим номақбул ишлар, чегарадан чиқишларни Наманган аҳли шаънига зид деб билиш керак.

Масжид — муқаддас маскан. Элга маънавий тушунчаларни тарғиб қиладиган, ёшларга тарбия берадиган, тинчлик-осойишталикни сақлаш, маърифат тарқатиш каби савобли ва хайрли ишларни амалга оширишга даъват этадиган мўътабар жой.

Бироқ, назаримизда, вилоятда масжид қуриш масаласида шўролар даврига хос эскича «кампаниябозлик» авж олиб кетганга ўхшайди. Кўп асрлик ислом тарихида **юксак маънавият даражаси масжидлар сони билан эмас, балки қавмнинг иймони ва эътиқоди бутлиги, мустаҳкамлиги билан ўлчанган.**

Наманган шаҳридаги 8 минг аҳоли истиқомат қилаётган «Иттифоқ» маҳалласида — 9 та, 7 минг аҳолиси бўлган «Зарафшон» маҳалласида — 7 та масжид бўлгани ҳолда **ана шу маҳаллалар ҳудудида биттадан мактаб бор, холос.**

Ҳашаматли масжидлар қурилишига кетган маблағларнинг бир қисмини мактаблар, маданий-маиший бинолар қурилишига сарфланса бўлмасмиди?

Бир маҳаллада 8-10 та, айрим кўчаларда бир нечталаб масжид қурилиши шартми? Яна такрорлаб айтаман: **ҳақиқий мусулмончилик фақат масжидлар сони билан ўлчанмайди. Савоб ва хайрия деган муқаддас тушунчалар жуда кенг. Бозору мозорларни обод қилиш, бева-бечораларга, муҳтож инсонларга, оилаларга, болалар ва норасидаларга мурувват кўрсатиш ҳам мусулмончилик талабларига киради. Буни асло унутмаслигимиз керак!**

Масжид мавқеи имом ва қавмнинг илму заковати даражасига қараб баҳоланади. Хўш, Наманган вилояти масжидларида аҳвол қандай?

Қанчалик аччиқ бўлмасин, ҳақиқатни айтишга мажбурмиз: **бугун вилоятда фаолият кўрсатаётган масжид имомларининг 7 фоизигина махсус диний маълумотга эга, холос. Афсуски, ана шунинг натижасида баъзан диний ақидалар нотўғри талқин қилинишига йўл қўйиляпти.**

Бундай номақбул ҳолатларга чек қўйилади, деб ишонамиз.

Ҳурматли халқ депутатлари!

Энди иқтисодиётимизнинг асосий тармоқларидан бири бўлган **қишлоқ хўжалиги борасидаги ишлар тўғрисида гаплашиб олайлик.**

Вилоят деҳқонлари кейинги 2-3 йилда дончилик, пахтачилик ва чорвачилик соҳасида жиддий оқсамоқдалар. Бунинг асосий сабаби шуки, вилоятда қишлоқ хўжалигини ташкил этиш ва бошқариш тизими ислоҳотлар, бозор муносабатлари талаби асосида ташкил қилинмаяпти. Ҳар қадамда расмиятчилик, бепарволик ҳолатларига йўл қўйилмоқда.

Йил бошида ҳар бир тумандан биттадан хўжаликни ёпиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятларига айлантириш ҳақида баландпарвоз, умумий ваъдалар берилди, бироқ етарли даражада амалий иш қилинмади.

Агар деҳқоннинг қўлида хўжалик ихтиёрида бўлган бойлик — фондлар, меҳнат қуроллари, ернинг соҳиби сифатида ўз ҳиссасини белгиловчи ҳужжати бўлмаса, ўзининг улуши қанчалигини ва қанчалик яхши ишласа ўз пайига мувофиқ кўпроқ даромад олишини билмаса, унда мулкка муносабат ўзгармайди.

Вилоятда уруғчиликка, ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга етарли эътибор йўқ. Замонавий техника, технология ўзлаштирилмаяпти, ўғит ва сувдан самарали фойдаланилмаяпти.

Бу йил пахтанинг пишиб етилиши 20 кун орқада қолди. Унинг асосий сабаблари баҳорда чигитнинг кеч экилганида, минерал ўғитларнинг ўз вақтида ва талаб этилган миқдорда берилмаганида, коллектор ариқлар тозаланмаганлиги оқибатида ер ости сувларининг кўтарилиб кетганида, ғўзанинг агротехник тадбирлари тўлиқ ўтказилмаганида. Умуман ишга лоқайдлик, масъулиятсизлик билан қарашда. Жонкуярлик, янгиликка интилиш, изланиш ва тадбиркорлик йўқлигида, деб биламан.

Мамлакатимизда **дон мустақиллиги**га эришиш йўлидаги саъй-ҳаракатларимизга вилоят ғаллакорлари ҳам ўз улушларини қўшиб келмоқдалар. Аммо, жорий йилда ғалла етиштириш режасининг 79 фоиз бажарилгани ва ғалла ҳосилдорлигининг режага нисбатан 9 центнер камайгани вилоятда уруғчиликка, ғалла етиштириш технологиясига етарлича эътибор берилмаётганини кўрсатади.

Ачинарли бир мисол: Чуст туманида 1700 гектардаги ғалла эрта баҳорда қайта экилди. Натижада, туманда суғориладиган ердан ғалла ҳосилдорлиги атиги 17 центнерни ташкил этди.

Вилоятда кейинги йил ҳосили учун бошоқли дон уруғи жамғариш топшириғи атиги 54 фоиз бажарилди. Ғалладан бўшаган майдонларда эса такрорий экинлар экиш топшириғи барбод бўлди. Натижада чорва озуқасини жамғаришда талайгина муаммоларга дуч келинмоқда.

Чорвачилик соҳасидаги ишлар ҳам қониқарсиз аҳволда. Вилоят бўйича барча турдаги хўжаликларда гўшт сотиш топшириғи 82, сут — 58, тухум — 63 фоиз бажарилган, холос.

450 та хўжаликда ўтган йилнинг шу даврига нисбатан сигирлар ва қўй-эчкилар сони ўртача 15 фоиздан ортиқ камайганлиги натижасида гўшт ва сут етиштириш ўртача 30 фоиз камайиб кетган. Наманган, Норин ва Чуст туманларида эса чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми қарийб 1,5-2 баравар камайган.

Вилоятда қишлоқ хўжалиги техникасига бўлган муносабат ва ундан фойдаланиш талаб даражасида эмас. Мавжуд техникаларнинг 40 фоиздан ортиғи ишга яроқсиз ҳолатга келган. Уларнинг аксарияти эскирган. Эҳтиёт қисмлар етишмайди. Кейинги уч йилда атиги 6 фоиз янги техника сотиб олинган, холос.

Табиий савол туғилади, агар ернинг унумдорлиги, экиннинг ҳосилдорлиги, чорванинг маҳсулдорлиги оширилмаса йилига 2,7 фоиз кўпаяётган аҳолининг таъминоти нима бўлади?

Йирик 148 та саноат корхонасидан 17 таси ишлаб чиқариш ҳажмини 405 миллион сўмга камайтириб юборди. Тўрақўрғон тумани «Ширинлик комбинати», «Шоҳи сўзана» бадиий буюмлар фабрикаси, Учқўрғон йигирув-тўқув акционерлик жамияти фаолияти мутлақо қониқарсиздир.

Вилоят саноатининг етакчи соҳаси ҳисобланган **енгил саноат корхоналарида ҳам маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми йилдан йилга камаймоқда.** Ишчилар сони кескин қисқармоқда. Айниқса Ҳаққулобод йигирув-тўқув акционерлик жамияти, Наманган шойи ишлаб чиқариш, «Атлас», Чуст «Чевар» акционерлик жамиятлари бир неча йилдан буён ишлаб чиқариш ҳажмини камайтириб келаётганликлари ҳеч кимни ташвишлантирмаяпти.

Раҳбарият эса корхона бошлиқларини алмаштириш билан овора. Жумладан, Наманган шойи ишлаб чиқариш корхонасида сўнгги 2 йилда учта раҳбар алмашгани ва кейинги раҳбар ҳам ишни янги хизмат машинаси сотиб олишдан бошлагани ва самарали фаолият кўрсатмаётгани кадрлар танлашдаги шошма-шошарлик эмасми?

Бир вақтлар бу корхоналарда 20 мингдан ортиқ киши ишларди. Ҳозир улар сони тенг ярмига қисқариб кетган. Чунки ишлаб чиқариш кескин камайди. Қишлоқ жойларида очилган филиаллари тўхтаб қолди. Маҳсулот бозори касод бўлмоқда.

Корхоналар омборлари ва савдода туриб қолган товарлар кўринишидаги ўлик капитал миқдори 1,3 миллиард сўмга етди. Бунинг учун ким жавоб беради? Нега халқ мулкига бефарқ қараймиз?

Наманган кимё заводи ишлаб чиқариш ҳажмини 58 фоиз пасайтириб юборган. Сентябрь ойида эса завод умуман ишламаган. Корхона раҳбарлари ҳамон боқимандалик кайфияти билан яшаб, фондлар, ҳар хил лимитлар, имтиёзли кредитлар ундиришга умид боғлаб юрибди.

Наманган вилоятида 56 та қўшма корхона рўйхатдан ўтган. Лекин улардан фақат 35 таси фаолият кўрсатяпти. Шунинг учун ҳам учдан бир қисмигина ишлаб чиқариш билан шуғулланаётгани ташвишли ҳолдир.

Жорий йилда вилоятда республика ҳукуматининг кафолатланган банк кредити ҳисобига 81 миллион АҚШ доллари ҳажмида чет эл инвестицияси ўзлаштирилиши керак. Аммо бу маблағларни тезроқ ўзлаштиришга, улардан самарали фойдаланишга жиддий эътибор берилмаяпти.

Моддий ишлаб чиқаришнинг муҳим бўғини — қурилиш мажмуида қурилишда бажарилган пудрат ишлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан Норин, Наманган, Чуст туманларида, Косонсой ва Учқўрғон шаҳарларида 70—80 фоизга тушиб қолган.

Вилоятда капитал маблағларни кўпроқ корхона, ташкилот ва хўжаликлар ҳисобидан ўзлаштиришга эътибор берилмаяпти. Баҳона битта — пул йўқ. Маблағ йўқ. Қачонгача бюджет маблағларига кўз тикиб ўтирамиз?

Аҳолиси зич жойлашган Учқўрғон шаҳри, Норин, Тўрақўрғон ва Чортоқ туманларида якка тартибдаги қурилишлар бўйича топшириқлар бажарилмай келаётир. Бунинг асосий сабабларидан бири — аҳолига қурилиш материаллари сотиш қониқарсиз ташкил этилганлигидадир. **Натижада аҳоли лой-пахсадан, гуваладан уй-жой қурмоқда. Қурилаётган бинолар эса кўримсиз, ҳеч қандай меъёрий ҳужжатларга мос келмайди.**

Бир вақтлар вилоятда йилига 150 миллион дона пишиқ ғишт чиқарадиган заводлар бор эди. Қани ўша заводлар? Қани мамлакатимизга довруғи кетган Наманганнинг ўзига хос меъморчилик анъаналари?

Ўзингиз тасаввур қилиб кўринг. Наманган шаҳридан бир машина ғиштни Норинга олиб келиш учун 2 минг сўм йўл ҳақи тўланса, Норинда ғишт заводи бўлмаса, аҳоли қандай қилиб пишиқ ғиштдан уй қурсин?

Маълумки, **давлат мулкини хусусийлаштириш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш соҳасида** Наманган вилоятида мўлжалланган асосий кўрсаткичлар бажарилаётган бўлса-да, мавжуд 323 та акционерлик жамиятларида акциялар чиқариш ва сотишга етарли эътибор берилмаяпти.

Жорий йилда акция сотиш режаси Тўрақўрғон тумани, Чортоқ, Косонсой, Чуст ва Ҳаққулобод шаҳарларида ўртача 40 фоиз бажарилган, холос.

Миллионлаб сўм давлат маблағининг ҳаракатсиз «ўлик» сармоя бўлиб қолишига сабаб бўлаётган 200 та қурилиши тугалланмаган бинолардан атиги 9 таси «ким ошди» савдосида сотилганини қандай баҳоламоқ керак?

Наманган вилоятида эмиссия салмоғини пасайтириш, ўзаро ҳисоб-китобларни мустаҳкамлаш, тўлов интизомига қатъий риоя этиш, иш ҳақи, пенсия ва нафақаларни ўз вақтида тўлашни ташкил этиш талаб даражасида эмас.

Маҳаллий бюджетнинг даромадлар режаси 103,5 фоиз бажарилган бўлса-да, солиқнинг уч тури бўйича 61 миллион сўм кам маблағ тушди. Шу йил мобайнида бюджетга солиқдан тушмаган тўловлар 1,6 миллиард сўмдан ошиб кетди.

Вилоят бюджетининг харажат қисми 105,6 фоизни ташкил этиб, 228 миллион сўм маблағ ортиқча сарфланди. Лекин болали оилаларга нафақага ажратилган маблағ атиги 32 фоиз ўзлаштирилганлиги ёки Наманган туманида умуман нафақа берилмаганлиги аҳолини ижтимоий ҳимоялаш борасидаги саъй-ҳаракатларимизга зид эмасми?

Вилоятда шу йилнинг 9 ойида эмиссия ҳажми 2,6 марта ўсди. Айниқса Норин, Поп, Чортоқ, Учқўрғон, Мингбулоқ, Чуст, Янгиқўрғон туманларида аҳвол яна ҳам аянчли.

Хўжалик субъектлари томонидан касса интизомининг бузилиши, яъни тушумни банкка топширмай, кўзда тутилмаган мақсадларга сарфлаш ҳоллари кўпаймоқда.

Корхона ва ташкилотларнинг ҳисоб рақамида маблағ бўлмаслиги ва улар ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китобларнинг барқарор эмаслиги ҳамда пул муомаласидаги нуқсон ва камчиликлар натижасида иш ҳақи ва тўловлар ўз вақтида берилмаётир.

Азиз биродарлар!

Шу йилнинг 9 ойи мобайнида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан вилоятда умумий жиноят сони 8 фойиз камайган. Ўта оғир жиноятлар 24 фойиз, оғир жиноятлар сони 6 фойиз, оғир шикаст етказиш ҳолатлари 15 фойиз озайган. Ўтган йилнинг 9 ойида милиция жиноий-қидирув жараёнида жиноятларни очиш даражаси 88 фойизни ташкил этган бўлса, бу йилнинг шу даврида 91 фойизга кўтарилган.

Албатта, бу рақамлар ҳуқуқ-тартибот органларининг саъй-ҳаракатидан дарак беради. Аммо уларга жиддий эътирозларимиз ҳам бор.

Намангандек хулқ-атвори юксак элда номусга тажовуз этиш ҳолларининг 39 фойиз, товламачилик 31 фойиз, фирибгарлик 15 фойиз ошганини қандай баҳолаш мумкин?

Бу турдаги жиноятлар айниқса Наманган шаҳри, Косонсой, Наманган, Поп ва Уйчи туманларида кескин ошди. 309 та иқтисодий жиноят аниқланиб, 218 киши, жумладан, 41 киши порахўрлик учун жиноий жавобгарликка тортилди.

Республика прокуратураси текширишлари натижасида биргина Норин туманида бир неча ашаддий қонунбузарликлар аниқланди ва 14 та жиноий иш қўзғатилди.

Вилоят ва туман судларининг фаолиятига ҳам эътирозлар кўп. Масалан, илгари 7 марта судланган фуқаро Г. Пак ноқонуний равишда тўппонча, милтиқ ва ўқ-дорилар олиб юргани ҳамда наркотик моддаларни сақлагани учун Мингбулоқ тумани суди томонидан атиги 2 йилга озодликдан маҳрум қилинган.

Аксинча, Наманган шаҳар суди бир жуфт калиш ўғирлагани учун фуқаро К. Раҳматовга қамоқ жазоси берган. Давлатобод туман суди эса иккита аёллар кўйлагини ўғирлагани учун Г. Йўлдошевани 5 йилга озодликдан маҳрум қилган.

Демак, қисқа вақт ичида вилоятда 4 нафар судья, шундан иккитаси порахўрлиги учун жиноий жавобгарликка тортилганлиги ҳам тасодиф эмас экан! Қани судларнинг одиллиги?

Кейинги уч йил ичида 66 нафар милиция ходими жиноий жавобгарликка тортилди. 120 ходим эса ишдан бўшатилди. Норин тумани ички ишлар бўлими давлат автомобиль назорати бўлинмаси бошлиғи А. Эшонбобоев, Поп тумани судьяси З. Ҳайдаровалар пора олганликлари учун жиноий жавобгарликка тортилди.

Муҳтарам дўстлар!

Жамиятимизнинг маънавий-маърифий жиҳатдан покланиши, ислоҳотларнинг тақдири, халқимизнинг фаровонлиги биринчи навбатда раҳбар кадрларнинг малакасига, фидойилигига, юртпарварлиги ва иймону эътиқодига боғлиқ.

Албатта, ҳар бир сайланаётган ва тайинланаётган раҳбарга халқ жуда катта умид ва ишонч билан қарайди.

Раҳбар сайланаётган пайтда, албатта, энг биринчи навбатда, унинг ташкилотчилик қобилияти, ташаббускорлиги, мутахассислиги, малака ва савияси эътиборга олинади. Ижтимоий ҳолат варақасига бир қарасак, сайланаётган ёки тайинланаётган раҳбарларимизнинг аксарияти бу талабларга тўлиқ жавоб беради. Аммо бу масалада биз иккинчи томонга ҳам жиддий эътибор беришимиз керак.

Бу муҳим савол шундан иборатки, раҳбар лавозимига, курсисига ўтираётган одамнинг иродаси бақувватми, имони бутми, керак бўлса, ўз манфаатини бутунлай унутиб, бошқаларнинг манфаати, юрт фаровонлиги учун ҳаловатидан воз кечиб, бутун кучини, бутун борлиғини бахш этишга, фидо этишга тайёрми ёки тайёр эмасми?

Айтинглар, азиз дўстлар, бу улуғ мезонни қайси тарозуда ўлчаш мумкин?

Тажриба кўпинча шуни кўрсатадики, янги тайинланган раҳбар аввал бир йил иш ўрганади, одамларни ўрганади. Яна бир йил баҳоли-қудрат ишлайди, ҳаракат қилади. Афсуски, ана шундан кейин, ўзини озгина ушлаб олганидан кейин, бели бақувватгина бўлиб қолганидан кейин, бола-чақани жойлаштириб, яна етти пуштига етадиган мол-бойлик тайёрлаб қўйганидан кейин, қарабсанки, раҳбарнинг ўзиям чақнамайди, кўзиям чақнамайди, ҳаракатлари суст, ишга ҳафсалалари йўқ, қисқача, содда қилиб айтганда, «оқсоқоллик гашти»ни суриб, шунчаки «ҳорманг! — бор бўлинг!», деб юрадиган бўлиб қолади.

Яъни, энди бу одамнинг гўёки иши битган, эшаги лойдан ўтган. Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак, деган шиоримиз, даъватимиз, бундай одамнинг қулоғига жуда узоқдан эшитиладиган ноаниқ бир садога айланади.

Очиқ айтишимиз керак: ҳам вилоят, ҳам туман, ҳам хўжалик раҳбарлари орасида мана шу касалликка мубтало бўлганларни учратиш мумкин.

Бу дардга қандай даво бор? Унга қарши қандай дори-дармон топиш мумкин?

Албатта, аввалambор, бу борада давлатимиз қонунчилиги, ҳисобот тартиби, жавобгарлик масъулияти ўз таъсирини кўрсатиши керак.

Лекин бу касалликнинг энг катта ва энг таъсирчан шифоси борки, **бу — жамоатчиликнинг доимий назоратидир.**

Ҳали иситмаси чиқмасдан туриб, раҳбарнинг биз айтган дардга чалинганини ким биринчи бўлиб сезиши мумкин?

Албатта, унинг атрофида яшаётган ва меҳнат қилаётган жамоа, жамоатчилик. Лекин мен биламанки, буни ошкор қилиш, керакли шошилинч чора-тадбирларни кўриш, аччиқ бўлса-да, раҳбарнинг юзига ҳақиқатни очиқ гапириш, афсуски, негадир бу тартиб бизнинг одатимизга кирмаган.

Бундай тартиб, яъни касалликнинг олдини оладиган таъсирчан тартиб, минг афсуски, ҳаётимизда жуда кам учрайди. Агар бу касаллик қандай хунук оқибатларга олиб келишини англаган ҳолда тўғри гапиришга журъат этувчи одамлар пайдо бўлса, билиб қўйингки, бундай бечораларнинг боши калтакдан чиқмайди. Ношуд раҳбарнинг хушомадгўйлари, лаганбардорлари рост гапни айтган одамнинг ҳолини вой қилади.

Натижада тўғри ва ҳалол гапирадиган одамнинг ҳам ҳафсаласи пир бўлади, у ҳам кўриб кўрсамликка, билиб билмасликка олиш йўлига ўтади.

Биз **андиша, ўзбекчилик, мусулмончилик** деган эзгу тушунчаларни ўзига ниқоб этган ана шу қусурдан бутунлай ҳоли, бутунлай халос бўлишимиз керак. Андиша ўз йўли билан, лекин инсон энг аввало журъатли ва жасур бўлиши лозим. Дард яширилса, оқибати ёмон бўлади, мадда бойлаб кетади. Ўз дардимизни ўзимиз ошкор этишимиз, ўз вақтида чора топишимиз, тузатишимиз, бу ҳар кунлик оддий одатимизга айланиши зарур.

Очиқ айтиш керакки, вилоятда кадрларни шошма-шошарлик билан, тадбиркорлик, ташаббускорлик, касбий ва ахлоқий сифатларини чуқур ўрганмаган ҳолда юқори лавозимларга қўйиш ҳоллари мавжуд.

Шу боис ўтган бир йилу тўққиз ой мобайнида вилоят ҳокими ўринбосарлари ва туман, шаҳар ҳокимларидан саккиз нафари ўз вазифасидан озод этилдилар. Жумладан, Чортоқ шаҳри, Чуст тумани собиқ ҳокимлари А. Хожиев ва Р. Муртазоев ўз хизмат вазифаларига ўта бепарволик ва масъулиятсизлик билан қараганлар. Улар суиистеъмолликлар ва қонунбузарликлар учун ҳибсга олинган.

Вилоят халқ депутатларидан беш киши, шу жумладан, Мингбулоқ тумани, Ҳаққулобод шаҳар собиқ ҳокимлари И. Собиров ва Х. Мелибоев жиддий камчиликлари учун ўз вазифаларидан бўшатилдилар. Вилоят ҳокимининг ўринбосарлари Б. Абдуғаниев, Ю. Собиржонов ва А. Султонов ҳам худди шундай нуқсонлари учун ўз лавозимларидан озод қилиндилар.

Кадрларни лавозим билан «сийлаш» оқибатида Мингбулоқ, Норин, Чортоқ, Уйчи ва Давлатобод туманлари ҳамда Ҳаққулобод шаҳрида ҳар йили 25-30 фоиз раҳбар кадрлар алмашган.

Муҳтарам дўстлар!

Биз муқаддас заминда яшаяпмиз. Бу азиз тупроқда не-не улуғ аждодларимизнинг, пиру авлиёларнинг ҳоки бор. Уларнинг руҳи бошимизда чарх уриб кезмоқда. Бугун биз ана шуларнинг армонларини амалга оширишга, келгуси авлодга ўзимиздан ибратли ишларни мерос қолдиришга қарор қилганмиз. Энди бу йўлда ҳаммамиз бирлашиб ҳаракат қилмоғимиз, бир ёқадан бош чиқариб, умумий хонадонимиз — Ўзбекистон келажаги учун курашмоғимиз лозим.

Наманган халқи бу орзу-умидларнинг қадриятини яхши тушунади. Уни эъзозлайди. Бунга ишончим комил. Чунки бу халқ азалдан ўзининг юксак ахлоқ-одоби, бой маънавияти, бекиёс иймон-эътиқоди билан ўрнак бўлиб келган халқ. Энди, азиз дўстлар, ана шу асрлар мобайнида тўплган қадриятларимизни янада бойитиб, бутун куч-қувватимизни, тажрибамизни миллат ва мамлакат равнақига сафарбар этайлик.

Ана шунга эришсак, вилоятнинг ҳам, мамлакатнинг ҳам, халқимизнинг ҳам келажаги буюк бўлиши шубҳасиздир. Иншооллоҳ, яратганнинг ўзи бизнинг бу улуғ орзуларимизнинг амалга ошишига мададкор бўлгай.

Барчангизга тинчлик, сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, ишларингизга омад тилайман.

Эртага — Ҳуқуқ-тартибот ходимлари куни

«ҚОҒОЗЛАР ҚАТИДАГИ ТАҚДИРЛАР»

Таниқли актёр (марҳум) Шукур Бурхоновнинг «Қиёмат қарз» асарида Нуъмонжонни қидириб узоқ Россия ўлкаларида сарсон-саргардон бўлганини кўпчилик яхши билишади. Урушдан қайтмаган фарзандини қидирган бу чолнинг ташвишини эслаш шу боис жоиз бўлдики, бугунги кунда кишиларнинг бир-бирини қидириб топишлари, аниқ яшаш манзилини билмасада, исми-шарифи орқали топиб олишлари мумкин.

Тошкент шаҳар ИИББга қарашли манзил билдирув бюроси мана шундай эзгу иш, ҳайрли юмуш билан шуғулланади.

Биз, асосан, кишиларнинг яшаш манзилларида рўйхатдан ўтиши ёки ўчишига қараб аҳоли ҳаракатини, яъни, кўчиб кетиш ва келишини назорат қилиб борамиз, — дейди, мазкур даргоҳ Бошлиғи Сожида опа Шокирова.

Юзаки қараганда бу ишлар шунчаки юмушдек туюлади, холос. Бироқ, улар бажараётган бу оддий иш ортида қанча-қанча меҳнат ётганини ҳамма ҳам сезавермайди.

Дарвоқе фироқда ўтган йиллар соғинчи, ҳижрон дамлари азобидан сўнг йироқдаги киши билан дийдорлашишдан ҳам ортиқроқ бахт борми?! Шу боис, бу ердан нажот кутиб келаётган ҳар бир инсоннинг умиди сўниб қайтмаслиги, оға-инингиз у ерда ҳам йўқ «экан», — деган, кўнгилни синдирувчи нохуш хабарни эшитиб қайтмаслиги учун барча чоралар кўрилган. Яъни, ҳар бир манзил нафақат алфавит тартибида, балки жойига қараб ҳам саранжом жойлаштирилган. Бу эса мижозларнинг қимматли вақтларини асрашда, уларнинг диққинафас бўлиб безовталанишининг олдини олишда катта аҳамиятга эга.

Албатта, юклатилган вазифани сидқидилдан адо этиш мижоз кўнглини хушлаш, ҳар бир кишининг олижаноблигига, ўз касбига меҳри баландлигига ҳам боғлиқдир. Салкам чорак аср умрини шу масканда элга хизмат қилиб ўтказаётган, қат-қат қоғозлар қатига беркиниб ётган тақдирларни туташтиришдек муқаддас ишга панжа орасидан қарамай мурожаат қилган ҳар бир кишининг дардини, ташвишини енгиллатиб келаётган фахрийлар Д. Губайдуллина ва Н. Маматалиеваларга кўплар ҳавас қилади. Ҳали бирор маротаба ишидан нолимаган бу фидойи инсонларни Н. Пўлатова, М. Аҳмедова ва Л. Кондратьевалар севимли устозларимиз, деб эъзозлашади.

Бугунги касб байрами арафасида милиция ходимларининг мушкул хизматларини енгиллатишга ҳам баҳоли қудрат ҳисса қўшаётган ушбу минзил билдирув бюроси ходимларини ҳам қутлуғ кун билан қутламоқчимиз. Ҳар бирининг оиласида тинчлик, осойишталик ва фаровонлик бўлишини тилаб қоламиз.

Шуҳрат РЎЗИЕВ,
ИИВ Матбуот маркази ходими

«Камолот» янгиликлари

ВАТАН, ИНСОН ВА ИМОН

Кимлиги-ю жамиятдаги мавқеидан қатъий назар, инсонки бор — яшашга ҳақлидир. «Сен — фалончи, сен — пистончи», дея одамнинг одамга баҳо бериши иллатдан ўзга нарса эмас. Ҳаётни текис деб бўлмайди. Унинг ўнқир-чўнқирларидан қоқилмаган инсоннинг ўзи йўқ. Қолаверса, жамиятдаги мавжуд фазилат ва иллатларни келтириб чиқарувчилар ҳам мана шу одамлардир. «Беайб — парвардигор», деб бекорга айтилмаган, ахир.

Шу нуқтаи назардан олиб қараганда, Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармаси Тошкент вилояти бўлими, вилоят хотин-қизлар қўмитаси ҳамда Амир Темур халқаро илмий экспедициясининг куни кеча ўтказган тадбири таҳсинга лойиқ. Мазкур уч ташкилот ноябрнинг учинчи куни «Вояга етмаган ёшлар аҳлоқ тузатиш муассасаси»да «Амир Темур салтанатининг камолоти» мавзуида илмий амалий конференция ўтказди.

Конференция рисоладагидек ўтди. «Ҳамза» театри артисти Фатхулла Мақсудов уни кириш сўзи билан очди. Сўнгроқ вилоят хотин-қизлар қўмитаси раисаси Сайёра Хўжаева маъруза қилди. Кейин эса ёшларнинг «Камолот» жамғармаси бошқаруви раиси ўринбосари Комилжон Юсуповга сўз берилди. Ундан кейин жамғарманинг вилоят бўлими раиси Ёқубжон Турсунов минбарга кўтарилди. Нотиқлар ҳавойи гаплардан кўра ҳаммага ёқадиган қилиб аниқ ва реал ишлардан гапирдилар. Самимий маърузалардан сўнг навбат санъаткорларга тегди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, машҳур қизиқчи Обид Асомов одатдагидек ичак узди ҳангомаларидан бошлади. «Офарин—96» танлови ғолибларидан Шавкат Тошматов ҳонишидан ҳамма бирдек завқ олди. Хулласки, ҳаммаси зўр!

Тадбир бўлса шунчалик бўлади-да!

БИЛДИРИШ

Шу йилнинг 5 декабрида Шаҳрисабз шаҳрида Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармаси, «Ўзбекистон» илмий-саноат, ташқи иқтисодий ва амалий ҳамкорлик» уюшмаси, Шаҳрисабз тумани ҳокимияти ҳамда Шаҳрисабз бизнес-инкубатори ҳамкорликда

АМИР ТЕМУРНИНГ 660 ЙИЛЛИГИГА ВА КОНСТИТУЦИЯ КУНИГА БАҒИШЛАБ

«Кичик ва ўрта тадбиркорлик негизида инновацион-технологик ривожлантиришнинг муаммо ва истиқболлари»

мавзуида Республика илмий амалий семинари ўтказилади.

Семинарда қуйидаги масалаларнинг кўриб чиқилиши кўзда тутилган:

— қишлоқ жойларда кичик ишлаб чиқариш технологиялари:

— Ўзбекистон Республикасида пахта ва дон етиштиришда қўлланаётган замонавий агротехнологиялар;

— Ўзбекистон Республикасида кичик ва ўрта бизнесни қўллаб қувватлашнинг ҳуқуқий асослари;

— Фирманинг шаклланиш ва фаолият босқичлари (рўйхатдан ўтказиш, бизнес-план тузиш, бошланғич маблағ топиш ва кредитларни қайтариш, солиқ ундириш);

— тадбиркорликни қўллаб-қувватловчи тузилмалар ўртасидаги муносабатлар асослари (бизнес-инкубаторлар, бизнес-Фонд бўлимлари тадбиркорлар ва товар ишлаб-чиқарувчилар Палатаси ва бошқалар)

Семинар ишида қатнашаш истагидаги мутахассислардан ўз маърузаларининг тезисларини (4-5 варақдан кўп бўлмаслиги керак)

1996 йил 20 ноябргача ташкилий қўмитага тавсия этишларини сўраймиз.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси — 11, «Камолот» жамғармаси, 14-хона
Телефонлар: 41-07-83, 41-28-07

ТАНЛАБ ОЛИНГАН МАЪРУЗАЛАР СЕМИНАР МАТЕРИАЛЛАРИ ТЎПЛАМИГА КИРИТИЛАДИ

Ташкилий қўмита

Мақсуд ҚОРИЕВ

ҲАЁТИЙ САБОҚЛАР

ёки онам сўзлаб берган ривоятлар

Бир куни кўп ухлаб қолган эканман. Онам теппамга келиб:

— Тур, қара, ёстиғингга сўлагинг оқиб қолибди. Довуччани кўп ема энди, совуғинг ошиб кетибди, — деб қуярда-қуймай турғаздилар. Юз-қўлимни ювиб келсам, онам холвайтар пишириб қўйган эканлар.

Ойимлар иссиқ-совуқ, ҳамда шифобахш таомларни яхши билардилар. Кўпинча отамга ҳам, менга ҳам сизларнинг мижозингиз иссиқ, кўпроқ ковурилган ковфар таомларни танаввул этмоқларинг даркор, дер эдилар. Баҳор айёми бўлди дегунча ариқ бўйларида энди ниш урган ялпиз, кўкатларни йиғиб, кўк сомса, кўкатли чучвара тайёрлаб, «Аллоҳ шу кунларга ҳам етказганига шукр. Бу таомлар қиши билан толиқиб, чарчаган таналарга роҳат бахш этади, бадандаги рутубатларни йўқ этиб, киши саломатлигини яхшилайди», дердилар.

Эсимда, иссиқ кунлар бошланганда қишки кийим-кечакларни сандиқларга жойлаб, кийимларга куя тушмасин деб устига ялпиз шодаларини солиб қўяр эдилар.

Болаликда ўрганган нарсанг бир умрга ёдда қолади. Мактабда адабиёт ўқитувчимиз Мазлума опа бўларди. Ўзлари жуда дилбар аёл эдилар. Бизга бир куни Бобурнинг «Гул жамолин очган ул гулнинг икки райҳонидир» деб бошланадиган бир гўзал ғазалини ёдлаб келишни вазифа қилиб бердилар. Бутун синфимиз билан ўша ғазални ёд олганмиз. Ҳали-ҳали ўша ғазал эсимдан чиқмайди. «Ўзбекистон овози» газетасида ишлаган кезларимда нима бўлди-ю, бир олим дўстимнинг хонадонига меҳмон бўлиб бордик. Билсам уйнинг бекаси Мазлума опа экан. Болалик йилларимдаги ўқитувчимни кўриб юрагимдан қуёш чиқиб кетгандай туйилди менга. Энди Мазлума Асқарова филология фанлари доктори, атоқли олима эди. Ўша меҳмонлар даврасида ўқитувчим, азиз устозимга ширин сўзлар дедим, кейин муаллимим ҳузурида имтиҳон бергандек Захириддин Муҳаммад Бобурнинг ўша машҳур ғазалини бошдан оёқ ёддан ўқиб берганман.

Бу воқеани ёзишимдан мақсад, онам бир куни мени ёнларига ўтқазиб олиб, сенга калимаи шаҳодатни ўргатаман, деб қолдилар. Кечқурун ётиш олдидан нимани ўқиш керак, турли маросимларда Қуръондан қайси оятлари тиловат этилади. Шулар хусусида узоқ сўзладилар. Кейин дафтар олиб, ҳаммаҳаммасини бехато синчковлик билан айтиб туриб ёздирдилар. Болаликдаги ўша ёзувлар менга ёд бўлиб кетган. Онамнинг саховатли бу ўгитлари умр бўйи дилимга жо бўлиб, менга йўлдошдек ёнма-ён юрди, десам хато бўлмас. Газетада ишлаган кезларимда Жазоир, Сурия, Ҳиндистон ва бошқа мамлакатларга борганимда коммунистик партия газетасининг муҳаррири бўлсам ҳам, масжид-мадрасаларда, диний ташкилотларда бўлганимда ўша онам берган сабоқлар менга қўл келди. 1970 йилда Ҳиндистон билан Покистон ўртасида қаттиқ можаро бошланди. Шунда биз бир гуруҳ журналистлар Ҳиндистонга ана шу можаро тафсилотларини ўрганиш, ёритиш мақсадида сафар қилганмиз.

Калькуттадаги «Гранд Отел» меҳмонхонасида эрталабки нонушта чоғида бизга хизмат қиладиган бир йигит: «Сиз қаердан келгансиз?» деб сўраб қолди.

— Ўзбекистондан, — дедим.

Меҳмонхонада асосан мусулмонлар хизмат қилишар, бизларни Москвадан келган «кофир»лар деб қарашарди. Чунки Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги асосий келишмовчилик, асосан мусулмонлар билан ҳиндулар ўртасидаги кўп йиллардан буён давом этиб келаётган диний можаролардан иборат эди.

Йигит ҳеч нарса тушунмагандек менга қараб турди.

— Ўзбекистон қаерда ўзи?

— Тошкентни биласизми, — дедим. Йигит елка қисди. Кейин мен:

— Самарқанд. Бухоро-чи? — дедим.

Йигит қувониб кетди.

— Сиз муслим, муслим?

— Алҳамдулилло, мусулмонман, — дедим.

— Калимаи Шаҳодатни биласизми?

— Лаилоҳо иллоллоҳ, Муҳаммадур Расулиллоҳ.

Йигит мен билан энди самимий кўришди, кейин яхшилаб дастурхон тузатди, йўқ ердаги нарсаларни келтириб бизни меҳмон айлади. «Гранд Отел»да журналистларга бўлган муносабат бутунлай ўзгаргандай эди.

Яқинда Қуръоннинг «Лайлатур қадр» сурасини ёд олмоқчи бўлиб узоқ уриндим, бу кичкинагина сурани ёдлаб олиш жуда қийин кўчди. Онам тўғри айтган эканлар, ёшликда ўқиш, ўрганиш бошқача бўларкан. Қариганингда минг урин ҳеч нарсага эришолмайсан. Илм-фанга ружу қўймай чанқоқлик йилларини бекорга ўтказиб юбораётган ёшларга баъзан жуда ачинаман.

Кўнгилни бир шиша дерлар, дарз кетмасин, кейин ҳеч қачон ўрнига қайтариб бўлмас. Узоқ қариндошимиз бўларди, уларнинг уйлари Тахтапулдаги Калковуз бўйида эди. Ҳовлининг пойида катта сув тўлиб, кўмкўк бўлиб ёзин-қишин оқарди. Онам билан уларникига тез-тез бориб турардик.

Ушанда бўлиб ўтган бир фожеали воқеа ҳамон юрагимни эзади. Қариндошимизнинг эри Сотим ака савдо-сотиқ ишлари билан шуғулланар, улар анча бадавлат ҳаёт кечиришарди. Бу куни Сотим ака олтин соатини йўқотиб, уйдаги хизматкори Ҳадичадан кўрган. Туҳматдан жаҳли чиққан қиз хўжайинига терс гапирган, Сотим ака эса уни калтаклаган. Қиз бир-икки ой ўзига келмай ётган. Кейин маълум бўлишича, Сотим ака, ён соатини бошқа жомасининг чўнтагига солиб қўйган экан.

Онам дерлар: қадим ривоятларга қараганда бир подшоҳ овга чиқиб ўлжаси кийикнинг ортидан қувиб-қувиб, навкарларидан анча узоқлашиб кетибди. Кейин чарчаб-чарчаб бир саҳрога келиб қолибди. қараса дарахтдан томчилаб сув оқаётган эмиш. Хурсанд бўлиб кетиб, хуржунидан идиш олиб, томчилаб тушаётган сувга тўлдирибди. Энди ичаман деб косани оғзига олиб борган экан, оти туртиб косани тушириб юборибди. Жаҳли чиққан подшоҳ қайта яна косани тўлдириб, оғзига олиб борган экан, оти яна тўкиб юбормоқчи бўлибди. Подшоҳнинг ғазаби келиб: «Мана ичақол бўлмаса, юхтоб» деб косани отига тутибди. От шўрлик сувни битта қўймай ичибди-ю, ўша заҳоти жон берибди. Подшоҳ ҳайрон бўлиб, бу томчи қаердан тушаяпти, деб тепага қараса, дарахт устида бир чипор илон ёпишиб олиб, оғзидан заҳар томизиб турган экан...

Майнинг илиқ-иссиқ кунлари, негадир ҳовлимизда қурбақалар кўпайиб кетди. Кеч бўлди дегунча қайдандир пайдо бўлишиб, ҳовли юзасида қурт-қумурсқалар, пашша-чивинларни тутиб ейишарди. Укам ўчоқдан майда чўғ олиб келиб, қурбақалар ёнига иткитиб юборар, шўрлик қурбақа бўлса, чўғни бирор ҳашорат бўлса керак деб, «хап» этиб ютиб юборар, кейин оғзи куйиб ерга ағдарилиб, азоб чекар эди. Онам «ахир қурбақа ҳам худонинг бир маҳлуқи, унга озор берманглар», деб койиб бердилар.

Ўчоқ ёнига бораман. Бугун пайшанба, Онам нима учундир ҳар пайшанба нима қилиб бўлмасин ош қилар эдилар. Бу одат тусига кирган. Ош дамлаб қўйилган экан, паловнинг хушбўй ҳиди иштаҳа қўзғатди.

— Ойижон, нега қозоннинг таги гўё қизил юлдузларга ўхшаб ёниб турибди? — Онам менга юзланиб:

— Қозоннинг таги чўғ бўлиб турса, отанг бой бўлиб, уйда маъмурчилик, фаврововлик бошланади, — дедилар.

— Сиз буни қайдан биласиз?

— Буни қадим ота-боболаримиз айтишган.

Дилим равшан тортиб, кўнглимда рўшнолик уйғотгандай. Қани эди шундай бўла қолса. Бу ғариб-ночор ҳаётдан қутулсак. Уйимизда ҳар куни палов бўлса. Онам бугун гўшт йўқлиги учун ошнинг устига тухум солганлар. экан. Баъзан картошка солиб палов пиширган кунлар ҳам бўларди. Гўшт солинган палов камдан-кам бўлади.

Энди ҳовлимиздаги қурбақалар ҳақидаги воқеанинг давомини сўзлай. Ўша фожеа юрагимда гўё дард бўлиб қолгандай.

Амакимнинг Маҳмуд деган ўғиллари ҳақида ёзган эдим. Бақувват, келишган, сочлари қопқора барваста йигит эди. Бокс билан ҳам шуғулланарди. Юнусободликлар ундан негадир қўрқишарди. Маҳмуд аканинг кўриниши ҳам паҳлавоннамо, юрганда одамларда ваҳима туғдирарди. Биз қадрдон эдик, мени жуда яхши кўрарди. Кўпинча кечқурунлари бизникига кириб, мен билан бирга овқатланар, кейин футбол, бокс ҳақида турли воқеаларни сўзлаб берарди.

Ҳовлида чўғ ютиб юмалаётган қурбақаларни кўриб, «буларни йўқ қилиш керак, мен эртагаёқ бу ифлос маҳлуқларнинг жазосини бераман» деб қолди.

Ваъдага мувофиқ эртаси куни Маҳмуд ака қўлида темир лом билан кириб келди.

— Қани анави челак билан, қисқични олиб кел, — деб қолдилар.

Айтганларини тезда бажо келтирдим.

Маҳмуд ака уйимизга туташган майда-чуйдалар турадиган ҳужрага йўл олдилар. Ҳужра даричаси йўқ бўлганлиги учун қоронғи эди. Ҳужранинг бурчагига йиғилиб бир туп гумбаз бўлиб ётган қурбақаларни менга кўрсатдилар. Ҳайрон бўлдим. Ахир Маҳмуд ака бизнинг уйда турмасалар, қурбақаларнинг ҳужрага беркиниб олганини қаердан билибдилар. Нега олдинроқ айтмабдилар. Биз бўлсак, бу маҳлуқлар қайдан келади, деб ҳайрон бўлардик. Қурбақаларни бирма-бир териб, челакка сола бошладилар. Ўзи ҳам бир челак бўлди. Кейин ҳовлининг чеккасига олиб менга:

— Қани биттасини қисқичга олиб ушлаб тур, — дедилар.

Сесканиб кетдим, қўлим бормади.

— Ол деяпман, йигитмисан?

— Қўрқаман.

— Йигитмисан, қўрқоқ бўлма, оташкурак билан қисиб тур! — дўқ қилди Маҳмуд ака.

Мен битта қурбақани олиб, ушлаб турдим. Маҳмуд ака бошига ҳалиги лом билан бир урди-ю нарига ирғитиб юборди. Йиғлаб юбордим, оташ куракни ташлаб қочиб кетдим.

— Ҳе, қуён, ким айтади сени ўғил бола деб.

Қурбақаларни деярли ҳаммасини ўзлари қисиб туриб, лом билан бошини янчдилар. Кейин ҳаммасини қайтадан челакка солиб, боғ чеккасига олиб бориб кўмдилар.

Шу вақт онам келиб қолдилар. Мен бир чеккада маъюс турардим. Маҳмуд акам бўлса, челакларни ювиб саранжомлаб қўйган эдилар.

— Ҳа, Маҳмуд, саломатмисан. Қани уйга кир, — деди иззат-икром кўрсатиб онам.

Мени хурпайиб турганимни кўриб:

— Амакингни уйга таклиф қилмайсанми, сенга нима бўлди, рангинг ўчиб кетибди, касалмисан, нега серрайиб турибсан?..

Бу фожеа ҳамон юрагимни қийнайди. Воқеадан бир ҳафта ўтгач, амакимнинг ўғли кўчада ким биландир уришиб, милицияга тушиб қолдилар. Маҳмуд акам қамалиб кетди. Қанча йилга кетганини билолмадик. Шу-шу Маҳмуд ака авахтадан қайтмади. Кейин эшитишимизга қараганда уруш бошлангандан кейин ихтиёрий равишда фронтга кетиб, ҳалок бўлган. Баъзан ўзимча ўйлайман, уни гуноҳсиз маҳлуқларнинг уволи тутмадимикан? Қурбақа воқеасини ҳеч кимга айтмадим, ҳатто онамга ҳам. Аммо баъзан-баъзан опа-сингилларим «ҳовлидаги қурбақалар йўқ бўлиб қолди-я», десалар мен индамайман, бу фожеа учун ўзимни гуноҳкордек ҳис қиламан...

Бобокалонларимиз: «агар қўлингдан келса, чумолига ҳам озор берма», деб уқтирардилар. Буюк бобомиз Амир Темур Шом мамлакатига юриш олдидан Қорабоғда чодир тикиб узоқ туриб қолади. Ривоятларга қараганда Соҳибқирон юриш олдидан ҳарбий машқларни пухталаб олмоқ учун тайёргарлик ишлари, зарур юмушларни бажарар экан. «Амир Темур ўгитлари» рисоласида айтилгандек, Соҳибқирон сафар олдидан чодирига қайтса, ажиб бир манзаранинг гувоҳи бўлади. Бизнинг йўғимизда чодир туйнугидан икки кабутар тушиб, жуфту-ҳаллолик қилмишлар. Улар бизнинг хос ўриндиққа хас-хашакларин тўкиб, бири тухум босиб ётур эди.

Тангри таолонинг бу беозор жониворларига ҳалал етказмаслик учун чодирни ўзга қилдик. Эртаси жўнар олдидан, тўрт нафар навкарни мулозим билан қолдирдик, уларга тайин этдикки:

— Тангри таолонинг беозор қушлари тухум очиб, палапонлари учирма бўлгунча, шу ерда бўлурсиз. Палопонлар учиб чиққач, чодирни йиғиб ортимиздан етиб боргайсиз...»

Бу жиҳатдан кўриниб турибдики, ҳамиша буюк ғолиб музаффар Амир Темур ҳам бобокалонлар удумлари, ўгитларига амал қилиб, эзгуликка мойил бўлган. Кабутарларнинг тинч, осойишта ҳаётини бузмай, уларга озгина бўлса ҳам озор бермаслик учун ҳатто ўз ётоқларини ўзгартирганлар. Бу — олижанобликнинг намунаси. Ҳатто Амир Темур ўз ўгитларида «чақалоқларни йиғлатмангиз, болаларга озор бермангиз — бу гуноҳи азим эрур. Бундай гуноҳни Аллоҳ хуш кўрмаган...» деб уқтирган.

Болалигимда онам сўзлаб берган ривоятлар, ҳикоятлар, халқ маталлари ҳамон менга ижод, илҳом бахшида айлайди, гўё йўл-йўриқлар кўрсатгандай.

(Боши ўтган сонда. Давоми бор)

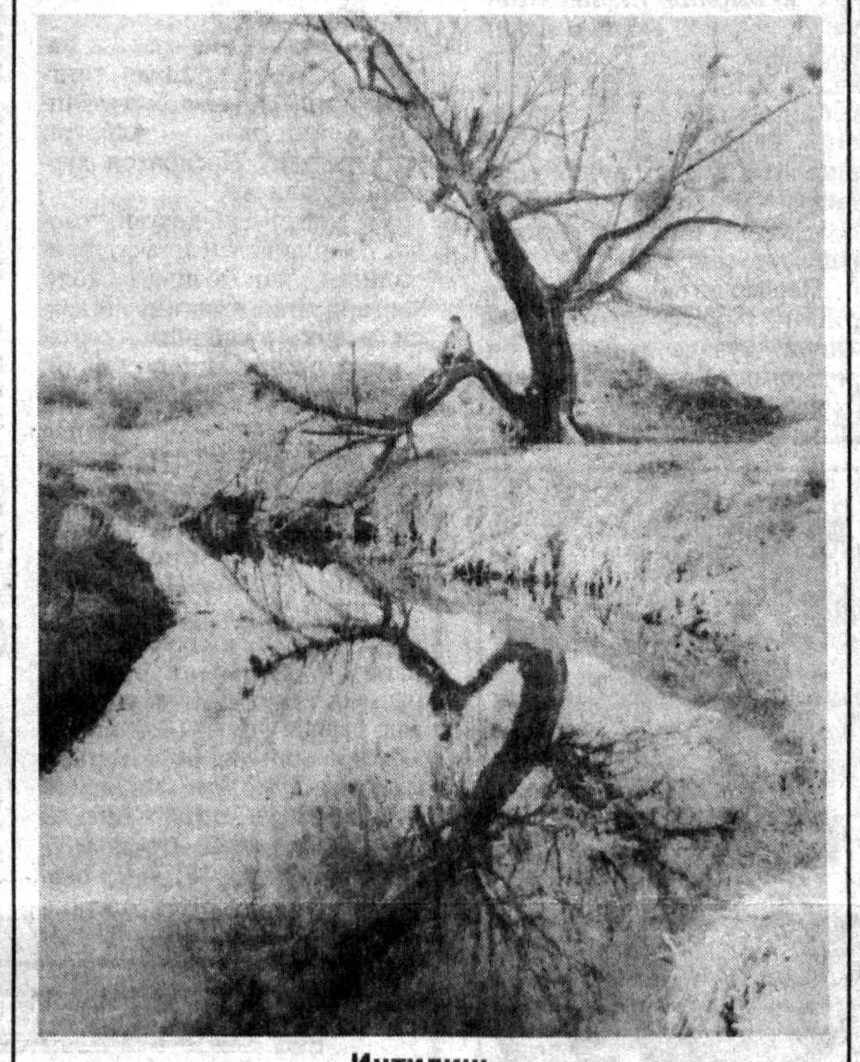

Интилиш...

ДУШАНБА, 11

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Хафтанома».

*

8.30 Лирик тароналар.
9.00 Футбол шарҳи.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Қишлоқ тадбиркорлари».
10.25 «Нафосат шайдолари». Кинодастур.
11.00 Ҳ. Имомбердиев. «Сирли ҳарфлар ороли». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.
11.50 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
12.20 «Тилла тиш». Бадиий фильм.
14.00 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.30 «Мозийдан садо».
18.45 Дилнавоз садолар.
19.05 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 Мусиқий хазина. «Феруз».
21.50 «Вақт». Публицистик кўрсатув.
22.10 «Бу оқшом...»
22.40 «Морена Клара». Телесериал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.20 — 00.30 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб». Мода янгиликлари.
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон». Оҳанглар.
20.10 «Автосалон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Камертон». Шеърият.
21.10 «Хобби-холл». Қизиқарли дастур.
21.40 «Курьер».
22.00 «Прайм-тайм».
22.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.55 «Спорт қитъаси».
23.35 — 00.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Зигфрид ва Рой афсунгарлиги». Дам олиш дастури.
19.00 «Қишлоқда байрам». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
19.10 — 21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 «Янги қурбон». Телесериал.
22.30 «Хотирамиздаги шаршара». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
22.40 — 23.15

*

23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.25 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мульткарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Умид».
19.40 «Душанба». Публицистик кўрсатув.
19.50 «Авторейд».
20.00 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.20 Эълонлар.
20.25 «Мафтунингман». Бадиий фильм.
21.55 «Спорт-тайм».
22.25 «Куйла, Санобар». Мусиқий кўрсатув.
22.45 «Шлягер».
23.00 Эълонлар.
23.05 «5+1».
23.35 — 23.45 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 12

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Буюк Ипак йўли. Нурота».
8.55 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Бугуннинг ўйлари». Публицистик кўрсатув.

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 Инглиз тили.
11.00 Она тили.
11.30 Ўзбекистон тарихи.

*

12.00 Дутор ва танбур тароналари.
12.30 «Дастлабки терговъ. Бадиий фильм.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.25 «Қутлов». Болалар учун қизиқарли дастур.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Умид учқунлари».
18.30 Юртим жамоли.
18.40 «Пахтакор» қалдирғочи». Акмал Азизхўжаев.
19.00 «Юксалиш». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дурдона».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 Оҳанглардан таралган меҳр.
21.40 «Ўргимчак тўри». Телесериал.
22.20 «Альманах-ТВ».
22.55 «Замон».
23.05 «Мусиқий саёҳат».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.20—00.30 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.05 «Мультфейерверк».
19.15 «Олтин кент».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 «Дойче Велле» намойиш этади.
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Кинонигоҳ».
23.50—00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Келгиндилар». Илмий-оммабоп кўрсатув.
19.00 «Билдирсой». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30 — 9.00 «Телетонг».

***

19.10 — 21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 «Янги қурбон». Телесериал.
22.30 «Олға, Аргамак». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
22.40 — 23.10

*

23.10 Эълонлар.
23.15 — 23.20 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мульткарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун».
19.20 Шифокор билан мулоқот.
19.50 Эълонлар.
19.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.45 «Янги иқтисод».
21.15 «Озодлик номидан». Америка тарихи.
21.45 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
22.00 «ТВ IV да «Немис тўлқини».
22.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
23.00 «Жилет-спорт».
23.30 Эълонлар.
23.35 — 23.45 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 13

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Устоз ва шогирд». Ўзбекистон халқ артисти Раҳима Мазоҳидова ва Хурсаной Қодирова.
8.55 «Дурдона».
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Изланишлар самараси».

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 Табииёт.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 «Ассалом, япон тили!».

*

12.10 «Ўсмир ва қонун».
12.30 «Робинзон Крузонинг ҳаёти ва ажойиб саргузаштлари». Бадиий фильм.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.40 «Альманах-ТВ».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Чамандаги гулламиз».
18.25 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадир...».
18.30 «Замон билан ҳамнафас».
18.45 «Рангин дунё».
19.05 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Зилол». Фольклор-этнографик ансамблларнинг телевизион фестивали.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Менинг ҳам ўз созим бор...»
21.45 «Ўзбекенгилсаноат» тақдим этади...
21.50 «Автоолам».
22.00 «Талқин. XX аср».
22.25 «Морена Клара». Телесериал.
23.10 «15 дақиқа спорт ҳақида».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Бокс. Сидней Львович Жаксон хотирасига бағишланган халқаро турнир. Ярим финал.
00.40 Тунги тароналар.
00.55—01.05 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб...»
20.10 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дойче Велле» намойиш этади.
21.30 «Дриблинг».
21.55 «Юлдузли механика».
22.35 «Спорт қитъаси».
23.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.40 — 00.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Марк Твен қарши». Бадиий фильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30 — 9.00 «Телетонг».

***

19.10 — 21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 «Янги қурбон». Телесериал.
22.30 «Гўзал ўлка». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
22.50 — 23.25

*

23.25 «Шоҳсупа сари йўл».
24.00 — 00.05 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мульткарусель».
19.05 «Ирендэк»
19.35 «Ер шари».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Кафолат».
20.30 «ТВ IV канали эксклюзиви».
21.00 «Тошкент оқшомида».
21.30 Эълонлар.
21.35 «Мезон».
22.00 «Гулдаста».
22.20 Эълонлар.
22.25 «Тошкентнома».
22.55 «Қалб тароналари». Мусиқий дастур.
23.25 «Бу ажиб дунё».
23.45 — 23.55 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 14

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Зилол». Фольклар-этнографик ансамблларнинг телевизион фестивали.
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Гроссмейстер Сайдали Йўлдошев.

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 Давлат ва ҳуқуқ асослари.
11.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
11.30 Кимё.

*

12.00 «Кичкинтой» устахонаси.
12.30 «Буни умр дерлар». Телеочерк.
12.45 «Қизил қор ёққанда». Бадиий фильм.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.35 Мумтоз ашулалар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Катта танаффус».
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Кўзгудаги акс».
19.05 «Акциядор луғати».
19.20 Дилнавоз садолар.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 Диққат, премьера: «Соҳибқирон». Видеофильм. 4-қисм.
21.50 Дилнавоз садолар.
22.00 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
22.15 «Одобнома».
22.25 Бокс. Сидней Львович Жаксон хотирасига бағишланган халқаро турнир. Финал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Икки дил достони». Бадиий фильм.
01.30 Тунги тароналар.
01.40 — 01.50 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультфейерверк».
9.20 «Хобби-холл». Қизиқарли дастур.
9.50 «Курьер».
10.20 «Прайм-тайм».
10.30 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
10.50 «АРТ-журнал».
11.05 «Табиат дунёси».
11.55 «Компьютер-Осиё».
12.10 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
12.30 — 14.10 Видео — «О».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Сизнинг имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
20.15 «Дармон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.25 «Бизнес-уик».
21.40 «Дойче Велле» оҳанглари ва Эълонлар.
22.20 «Кинонигоҳ».
24.00 — 00.30 «Спорт қитъаси».

III

17.45 Янгиликлар.
17.50 Эълонлар.
17.55 «Олимпиада оҳанглари». Спорт дастури.
18.20 «Илҳом». Телефильм.
18.40 Ўзбекистон телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30 — 9.00 «Телетонг».

* * *

19.10 — 21.35

*

21.35 Эълонлар.
21.40 «Янги қурбон». Телесериал.
22.30 «Зотли отлар». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
22.45 — 23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мульткарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
19.35 Эълонлар.
19.40 «Онагинам».
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Интер-спорт».
21.10 «02» тўлқинида».
21.25 «Каталог».
21.40 «Эколот-коктейль».
22.10 «Эллада».
22.40 «Компьютер-ревю».
23.05 Телефильм (Япония).
23.35 — 23.45 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 15

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Юзма-юз». Мулоқот.
8.45 Пойтахт концерт залларида.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Фермер». Тележурнал.

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 География.
11.00 Немис тили.
11.30 Адабиёт.

*

12.00 «Соҳибқирон». Видеофильм. 4-қисм.
12.30 «Алпомиш авлодлари».
13.05 «Саҳна ҳаёти». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Саидкомил Умаров.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.35 «Маърифат маскани».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Митти юлдузлар».
18.30 «Мутолаа».
18.50 «Бизнес ҳафта якунлари».
19.00 «Аудитория».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Эртага — шанба.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 Диққат, премьера: «Соҳибқирон». Видеофильм. 5-қисм.
21.50 Дилнавоз садолар.
22.00 «Ривоят».
22.10 «Морена Клара». Телесериал.
23.00 «Мафтункор чеҳралар».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15 — 00.30 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мульти-пульти».
9.20 «Таманно».
9.30 Мулоҳаза учун мавзу.
9.50 Дилором наволар.
9.55 Видео янгиликлари.
10.10 Видео—«О».
11.50 — 14.00 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...»
18.35 «Кинохроника».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.15 «Мусиқий йўлка».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Сиздан ишорат».
21.40 «Ракурс».
22.00 Хит-парад ва Эълонлар.
23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.50 — 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Аёлни изланг». Бадиий фильм. 1-серия.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30 — 9.00 «Телетонг».

* * *

19.15 — 21.35

*

21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.30 «Шарқ ёдгорликлари». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
22.55 — 23.30

*

23.30 Эълонлар.
23.35 — 23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мульткарусель».
19.00 «Дидар».
19.30 «Умид чечаклари».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Билиб қўйган яхши».
20.30 «Мусиқий меҳмонхона».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Коинот».
21.35 «Уй остонадан бошланади».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Бу бўстон аро».
22.40 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
23.10 Араб эстрадаси.
23.40 — 23.50 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 16

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Таранңум». Мусиқий дастур.
9.05 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Паҳлавон Маҳмуд».
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 «Цирк! Цирк! Цирк!»

«Ёшлик» студияси намойиш этади:

10.30 «Талабалик йилларим».
11.10 «Хабарнома».
11.20 «Баҳс».
11.45 Мулоҳаза, мунозара, муносабат.

*

12.15 «Соҳибқирон». Видеофильм. 5-қисм.
12.45 «Шоҳрух» клуби.
13.15 Эстрада қўшиқлари.
13.45 — 15.15 «Табор кўкка интилади». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Совға».
18.20 «Олам».
18.35 «Мактуб».
18.50 Дилнавоз садолар.
19.10 «Ҳайрат».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 Дилнавоз садолар.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 Диққат, премьера: «Соҳибқирон». Видеофильм. 6-қисм.

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:

22.00 «Заковат».
22.10 «Жаҳон киноси юлдузлари».
22.25 «Имкон чўққилари».
22.35 «Элвис ва мен». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...»
9.20 «Кинохроника».
10.10 «Компьютер-Осиё».
10.30 «Мусиқий йўлка».
10.40 «Сиздан ишорат».
11.20 «Ракурс».
11.40 «Кинонигоҳ».
13.20 — 14.20 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 «Мультдаста».
18.20 «Жозиба».
18.30 Эълонлар.
18.35 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дубляж».
20.05 «Жозиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.

«Шанба оқшоми». Дам олиш дастури:

21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 — 23.35 Видео — «О».

III

17.05 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.10 «Аёлни изланг». Бадиий фильм. 2-серия.

*

Россия жамоат телевидениеси
18.20 — 21.35

*

21.35 «Мўъжизакор гўзаллик сири». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
22.00 — 22.35

*

22.35 Эълонлар.
22.40 «Оқ бўрилар». Бадиий фильм.
00.20 — 00.30 «Жонажон шаҳрим жамоли». Телефильм.

IV

9.00 «Аэробика».
9.15 Эълонлар.
9.20 «Шанба эртаги».
10.50 «Комедиантлар».
11.10 «Клип-антракт».
11.15 «Рақслар қанотида».
11.45 «Клип-антракт».
11.50 Кинонинг олтин асри. «Интиқом куни». Бадиий фильм.

* * *

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мульткарусель».
19.00 «Шанба оқшомида».
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Одам ва олам».
20.30 «Клип-антракт».
20.35 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.40 «Салом, Франция!».
21.10 Эълонлар.
21.15 Кинонинг олтин асри. «Ромео ва Жульетта». Бадиий фильм. 1-серия.
22.20 «Чинсэн».
22.50 «Спектаклдан сўнг...».
23.20 «Беш дақиқа ўзим учун».
23.25 «Хит-коллекция».
23.40 «Жилет-спорт».
00.10 «Бу ажиб дунё».
00.30 Эълонлар.
00.35 — 00.45 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 17

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Ташриф». Дам олиш дастури.
11.40 «Уйла! Изла! Топ!». Телемусобақа.
12.15 «Соҳибқирон». Видеофильм. 6-қисм.
12.55 «Ўзбекистон спорти».
13.15 «Болалигим — пошшолигим». Видеоканал.
14.15 — 14.55 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 16-куй.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун концерт.
18.15 «Ўргимчак тўри». Телесериал.
19.00 «Келгуси ҳафтада».
19.15 «Соғинч».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Бир ўлка-ки...».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Буюк келажак сари».
21.25 «Илҳом сатрлари».
21.30 «Мусиқа салтанати».
21.50 «Шахс ва баҳс».
22.15 Диққат, премьера. М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 17-куй.
22.55 Футбол олами.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 «Келгуси ҳафтада».
00.15 Тунги тароналар.
00.35 — 00.45 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультдаста».
9.40 «Жозиба».
9.30 «Дубляж».
9.45 «Жозиба».
10.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
10.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
10.35 Видео — «О».
12.15 — 14.00 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 Бугун ТВ-2 дастурида.
18.05 Эълонлар.
18.10 «Даракчи».
18.20 «Боланинг тили...».
18.30 «Мульти-пульти».
18.45 Таманно».
18.55 «Табиат шифохонаси».
19.05 Мулоҳаза учун мавзу.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Видео янгиликлари.
20.20 Дилором наволар.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Мухлис».
21.25 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
22.05 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.45 Видео — «О».
00.20 — 00.25 Дастур ниҳояси.

III

17.05 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
17.40 — 23.00

*

23.00 Эълонлар.
23.05 — 23.30 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 «Эртакларнинг бу сеҳрли олами».
11.20 «Клип-антракт».
11.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
11.55 «Парле ву франсэ?».
12.25 «Жонли сайёра».
12.45 «Афсона ва ҳақиқат». Ҳужжатли кино.
13.25 «Оқ соя».
13.55 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
14.25 Киносалон. «Ўйинчоқ». Бадиий фильм.
15.45 «Биргалашиб куйлайлик».
16.30 «Лирик лаҳза».
16.35 Эълонлар.
16.40 «Сенинг вақтинг».
17.10 «Бола йўқолди». Қисқа метражли бадиий фильм.
17.40 «Мусиқий Олимп».

*

18.10 — 19.45 Туркия телевидениеси.

*

19.45 «ТВ IV да етти кун».
20.00 «Мульткарусель».
20.15 «Телеташриф».
20.30 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин».
21.00 «ТВ IV да етти кун».
21.15 «Клип-антракт».
21.25 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
21.55 Эълонлар.
22.00 «Голливуд-рок». Ёшлар учун мусиқий дастур.
22.30 Киносалон. Кевин Костнер «Қасос» фильмида.
00.20 — 00.30 «Хайрли тун!».

Армон

Музаффар АҲМАД АНДИЖОНИЙ

ҲИЖРОН АЗОБИДАН ЙИҒЛАГАН ЖОНМАН

Андижонда Тўраобод деган қишлоқ бор. Шундай дейишимиз билан: — «Ҳа, Оқбуйра сойими?» — дейишади.

Оқбуйра». Тошларга урилиб оқаётган сувнинг овози қулоғимга чалинади. Сувлар каби ҳисларим «тўполон» қила бошлайди. У худди менинг болалигим каби содда, шўх.

Музаффар 1974 йил найсоннинг 15 да Хўжаобод туманидаги худди мана шу Оқбуйра сой ёнида таваллуд топди. Сувнинг беғубор қилиқлари ҳам болалигидан ажралишни истамаган ўспиринни, доимо дунёга теран нигоҳ билан боқаётган кекса бургут — Музаффарни эслатаётгандай.

Назаримда Музаффарни шоир қилган ҳам Оқбуйра сой. Унинг бетакрор тиниқлиги, поклиги, опичлаб олиб келган. Елкаларида 18 минг олам дардлари... Ҳазин, ҳазин дардлар... Дардлар барчаси Музаффарнинг дардлари бўлиб қоғозларга тўкилди. Сўзлар дард бўлиб эмас, марварид бўлиб тўкилгандай.

Музаффар Тўраободдаги 3-ўрта мактабни тамомлади. Унинг руҳияти қуёшга интилаётган, унинг нурларидан баҳра олиб, пишиб етилаётган теран шохларни эслатади. У юксаклик сари интиларди. Аммо...

1991 йили Фарғона Давлат Университетининг ўзбек филологияси факультетига ўқишга қабул қилинди. Бу Музаффарнинг таъбир жоиз бўлса, ўз билимларига таяниб, биринчи кўтарилиш босқичи эди.

Босқичлар... У ўзи айтганидай комил инсон бўлиш учун интиларди. Илоҳим, боқийликда Олий ҳақиқатни топганининг рост бўлсин.

Гул БАҲОР, Шоҳ САНАМ

СИДИРМА

Сидирмага солинган хаёл,
Беҳаё ой, қўлларингни торт.
Нуринг менга бермоқда ҳалал,
Оловларга бўлмоқдаман ғарқ.
Ўйлаб ҳеч етолмам тубига,
Ҳар қадамда минг битта тугун,
Шам ёқмоқчи бўлсам хаёлга,
Уни пуфлаб тураверар тун,
Кетмакдаман қўлимни силтаб,
Юрак ёнар, занжирларга банд.
Сидирманинг боғлари куйди,
Кетавердим руҳга ботгунча!
Сидирмага солинган хаёл,
Изғийверар тонглар отгунча...

***

Сувлар қайга шошар бунча эси оғиб,
Зўр соҳиллар йиғлаб қолар ундан нолиб,
Ахир сувлар тугайди-ку чўлга бориб,
Нега юрак ошиқасан келажакка.
Бир баҳор бор дарахтларни кутаверар,
Баҳор келиб, уни алдаб кетаверар,
Умр шундай интиқликда ўтаверар,
Нега юрак ошиқасан келажакка.
Бир от чопар тўхтамайди тизгинимиз,
Қаранг сокин ўтаётир кунларимиз,
Ахир аниқ борадиган манзилимиз,
Нега юрак ошиқасан келажакка.

***

Дардларим тошларда бўй чўзган майса
Ҳислар-ку, дилимга ёмғирдек ёғса
Дарахтлар қиқирлаб устимдан кулса
Мажнундек дарбадар бўлгим келади
Фарҳоддек тоғларда ўлгим келади.

Баҳорлар ҳолимдан хабар олмас,
Кўзлари боғланган муҳаббатдир маст,
Кўксимда оловлар ёрилар чарс-чарс
Мажнундек дарбадар бўлгим келади
Фарҳоддек тоғларда ўлгим келади.

Юзида абрлар сузган осмонман,
Ҳижрон азобдан йиғлаган жонман,
Қизғалдоқ тусига ранг берган қонман,
Мажнундек дарбадар бўлгим келади
Фарҳоддек тоғларда ўлгим келади.

Бу ғариб бошимга тошлар қуласин,
Куйимни шамоллар жўшиб куйласин,
Кўнгил-чун япроқлар шабнам йиғласин
Фарҳоддек тоғларда ўлгим келади
Муҳаббат қурбони бўлгим келади.

Меҳмонхона

ХОНИШЛАРДА ЮЗ ОЧГАН ТУЙҒУЛАР

Ўзбекистон радиоси академик Юнус Ражабий номидаги «Мақом» ансамбли хонандаси, Мақом ижрочилари республика танлови ғолибаси Насиба Сатторова портретига чизгилар

Тошкентда яшаган ўн йилдан зиёдроқ вақт давомида мумтоз қўшиқчилик, мақом ижрочилигида ҳайратомуз чўққиларни эгаллаган Насиба устози, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ўлмас Расулов мумтоз шеъриятни пухта эгаллаган, назмий асарлар орасидан ғоявий-бадиий юксаклиги билан мухлисларга энг кўп манзур бўлганини хатосиз танлайдиган, қўшиқ матнини тингловчи қулоғига қуйиб қўядиган санъаткор бўлганлиги учун ҳам бундай шарафга эришди.

* * *

Суҳбат оҳиста қовушди. Насиба ўзи ҳақида шундай ҳикоя қилди:

— Мен азал-азалдан мақом санъати ривожланган кўҳна Кеш, яъни Шаҳрисабзнинг биқинидаги Қўштепа қишлоғида туғилдим. Агар билсангиз, у ердан Кеший тахаллусли кўплаб нажиб шоирлар, ҳофизлар, ҳунармандлар етишиб чиққан. Изро Малаков, Элмурод Боймуродов каби таниқли санъаткорларимиз шулар жумласидандир. Оиламизда мендан бошқа яна етти фарзанд вояга етди. 5-синфда ўқиётганимда онам Норбиби Чилғаш қизи вафот этдилар. Отам Парда Сатторов тумандаги «Гулистон» жамоа хўжалигида оддий колхозчи бўлиб ишладилар. Ҳозир нафақадалар. Куй-қўшиққа, шеъриятга ихлос менга ота-онамдан «юққан». Ҳали мактабда ўқиб юрарканман, Шаҳрисабз шаҳридаги «Мақом» жамоасида иштирок этиб, «Қошқарчаи Ушшоқ» (Нодира ғазали), «Самарқанд Ушшоғи» (Зебунисо ғазали), «Ушшоқи Содирхон» (Жомий ғазали), «Фарғона тонг отгунча» (Ҳазиний ғазали) ашулаларини ижро этиб юрардим.

... Қизимнинг тезроқ ашула эшитгиси келаётганини фаҳмлаб, уй бекаси суҳбатни аро йўлда қолдириб, ниҳоятда тиниқ ва баравж овоз билан «Самарқанд Ушшоғи»ни куйлаб берди.

Ашуланинг залворли оҳангига эриб, гоҳ кўз ёшларимизни артиб, гоҳ ажиб шавқдан юзларимиз ёришиб ўтирарканмиз, фано, бақо, борлиқ, йўқлик ҳақида баҳс юритувчи «Содирхон Синахирожи» (Жомий ғазали), ажиб бир синиқлик, дард, мунг мужассам этилган «Айлагач» (Навоий ғазали), тингловчини, мовий кенгликлар сари бошловчи «Гул фаслидир» (Ҳамид Олимжон шеъри), овлоқ гўшаларга етакловчи «Бузургоний» (Фазлий Наманголий ғазали), рангин товланишлари, фусункор тебранишлари билан инсон вужудини чирмаб олувчи «Абдураҳмонбеги» (Муқимий ғазали), борлиғингизга ғавғо солувчи «Қурбон ўлам» (Фузулий ғазали) каби сара ашулаларни яратиш осон кўчмаганлигига, хонанда дили тубидаги туйғуларни, юракларни ўртовчи кечинмаларни шундоққина ашулаларга кўчирганлигига, «Шашмақом»нинг «Муғулчаи Бузрук» (Мунис ғазали), «Талқини Баёт» (Навоий ғазали), «Насруллойи» (Фузулий ғазали) каби наср қисмида етиш қийин бўлган чўққиларга кўтарилган Насиба Сатторова қўшиқчилигимиз хазинасига олмосий жило билан товланувчи бебаҳо дурдоналар қўшганлигига имон келтирдик.

Хониш тинди. Суҳбат яна давом этди.

— Оиламизда Коммуна Исмоилова, Зайнаб Полвонова, Берта Давидова ижросидаги ашулаларнинг обрўси ниҳоятда баланд эди. Шундай бир тафсилот ёдимда қолган: орадан кўп йиллар ўтиб, Тошкент Давлат Консерваторияси мударриси Ўлмас Расулов раҳбарлигида Самарқандда ўтадиган III Халқаро мусиқашунослар анжумани (1987 йил) қатнашчилари учун «Муғулчаи Сегоҳ»ни (Навоий ғазали) тайёрлаётган, аммо уни ижро этишда қийинчиликлар сезаётгандим. Кунларнинг бирида, иттифоқо, дадам тиниқ овоз билан «Ёнди жонимо-о-о» қўшиғини ички бир андуҳ билан шундай таъсирлик қилиб хиргойи этдиларки, натижада ашуланинг ечимини осонгина топдим. Дарвоқе, бунга таажжубланманг, чунки у ёғини сўрасангиз, хонандалик менга бобомерос. Қашқа воҳасида донги кетган ҳофиз Саттор Самад ўғли менинг бувам бўлганлар.

* * *

1990 йили Тошкент Давлат Консерваториясини тамомлаб, академик Юнус Ражабий номидаги «Мақом» ансамблига йўлланма олдим.

Мазкур ижодий жамоада қаҳрамонимиз Фаттоҳхон Мамадалиев, Орифхон Ҳотамов, Ҳасан Ражабий, Эсон Лутфуллаев, Матлуба Дадабоева каби улкан санъаткорлар билан бир сафда туриб хониш қиладиган, ўз қўшиқлари-ла кишиларни сеҳрлайдиган даражага етди.

Ўтган йиллар ичида бундай муваффақиятларни қўлга киритишда хонанданинг ширали ва ёқимли овозигина эмас, балки тинимсиз изланишлари, машаққатли меҳнати ҳам катта аҳамият касб этди.

СУҲБАТДАН:

«Мақом» санъати ижрочидан касбий маҳорат, ўткир зеҳн, табиий овоз, жисмоний куч талаб қилади. Насиба Сатторова сиймосида бу фазилатларнинг ҳаммаси мавжуд. Бундан ташқари, у ғазал матнини худди шеършуносдек нозик тушунади, қўлёзмалар мутолааси билан шуғулланади. Унинг ижросидаги хонишларни соатлаб тинглаш мумкин, аммо ҳеч вақт кўнгилга урмайди».

Орифхон Ҳотамов,
Ўзбекистон халқ ҳофизи.

Суҳбат охирлаб борарди. Мусоҳибим шундай деди:

— Гоҳо ўзимча миллий йўсинда куйлайдиган хонандалар камайиб, «латта йўл» деб ном олган услубда ҳониш қиладиганлар кўпайиб кетаётгандай туюлади, аммо Марям Сатторова, Гулбаҳор Эркулова, Маҳмуд Йўлдошев, Маҳмуд Тожибоев, Аҳмаджон Дадаев, Бекназар Дўстмуродов, Соибжон Ниёзов каби хонандалар ижросидаги хонишларни тинглаганимда, шубҳаларим тумандай тарқаб кетади.

ЯКУН:

Насиба Сатторова тингловчи қалбига олам-олам мусаффо туйғулар олиб кирадиган, қўшиқлари сеҳри билан дилларни ром эта биладиган хонанда. Унинг тонг шабадасидек ёқимли хонишлари мухлислар қалбини эркалаб, гуллар ифорини таратиб яшайверсин. Бундан бир неча йил муқаддам машҳур бастакор, созанда ва хонанда Ўлмас Расулов Н. Сатторова ҳақида гапириб: «У машҳур қўшиқчи бўлади», — дея башорат қилган эди. Устоз санъаткорнинг башорати амалга ошди. Эндиликда Насиба Ўзбекистоннинг таниқли хонандасидир.

Шерали СОКИН

АНДАК ЧЕКИНИШ:

— Дада, кеча телевизорда қўшиқ айтган Насиба опа борку, қўшни уйда турар эканлар, — деди қизим умид билан кўзларини пирпиратганча. — Юринг, меҳмон бўлиб борайлик. Балки бизга битта ашула айтиб берарлар. Иннанкейин мақола ҳам ёзардингиз.

— Қалай бўларкин, «Чақирилмаган қўноқ, йўнилмаган таёқ», — деганлар. Шундай деб, қизимнинг илтимосини пайсалга солдим.

Парвардигорнинг ўзи меҳрибон, мушкулимни осон қилди: кўчада ҳурматли биродаримиз Рустам Абдуллаевни учратиб, дилимдагини тўкиб солдим. Маълум бўлдики, Насиба синглимиз шу Рустамжоннинг завжаси экан. Суҳбатдошим аввал ҳайратланди, ўзи ҳам хонанда эмасми, яйраб кетди:

— Болаларимиз орасида мақом, мумтоз ашулалар тинглайдиганлари ҳам бор эканку?! Кейин деди. — Албатта, уйга келинг, Насибахон хурсанд бўладилар.

... Қорачадан келган, хипча, озғинлигидан новча кўринадиган, чап юзидаги ҳоли ўзига ярашиб тушган, истараси иссиқ, хушбичим, сертавозе келинчак эшикни очди. Бу — Насиба Сатторова эди.

ГАЗЕТАДАН:

«Дилбузарларингиз (телевизор демоқчи — Ш. С.) ёмон: эртадан-кечгача отиш, осиш, чопиш... Беҳаё кинолар кўрсатишадими-ей. Шунинг ўрнига Насиба Саттрованинг тўрттагина қўшиғини беришса бўлмасмикин-а? Кеча умринг гдан барака топкур шу қизим «Бузургоний»ни бирам эшиб қуйиладики, бирам эшиб куйладики, тинглаб, онадан янги туғилгандай бўлдим».

(Тошкентлик 101 яшар онахон Саримсоқ буви Насриддинова).

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси янги «Камолот ТВ» дастури билан биргаликда 1996 йилнинг 11 ноябридан 15 ноябригача теледастур олиб борувчиларнинг кўрик — танловини ўтказади.

Танловда 18 ёшдан 30 ёшгача бўлган, ўзбек адабий тилини яхши билган ва ифодали ўқий олувчи ҳамда кўркам ёшлар иштирок этиши мумкин.

Танловда иштирок этишни хоҳлаган ёшлар ўзи билан бирга паспорт ва рангли суратини олиб келишлари шарт. (соат 11.00дан — 17.00гача)

Бизнинг манзил: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 11-уй
Ўзбекистон Республикаси ёшларининг «Камолот» жамғармаси бошқаруви.
Тел: 41-28-07, 41-00-50

ЧИРОЙДА ТЕНГСИЗСАН, «НАВБАҲОР»!

СПОРТ

Миллий биринчилигимиз ҳам ўз ниҳоясига етди. Барча спорт журналистлари каби биз ҳам уни шарҳлаш, ютуқлари ва камчиликларини кўрсатиш ниятида мақола ёзишни бошладик. Чизиб-ўчираверіб қўлларимиз чарчамаса бас, имкон қадар уни таҳлил этмоқчимиз. Лекин, ҳар доимгидек, «Туркистон»чилар умумийликдан анча йироқ бўлиши керак. Шуни унутмаган ҳолда, биз биргина жамоага, аниқроғи янги чемпион «Навбаҳор»га тўхталмоқчимиз. Тўғри, Наманганнинг бу етук жамоаси ҳақида айниқса, шу кунларда ҳар қанча ёзсак оз. Лекин биз умумийликдан яна қочамиз ва кичкина бир жадвал орқали нималар демоқчилигимизни кўрсатамиз. Аввало, жадвалга сиғмай қолган ҳис-туйғуларимизни ёзиб олсак. «Навбаҳор» бу йил энг чиройли жамоа деган унвонга ҳам сазовор бўлганига шубҳа йўқ. Шундай экан, биз шу энг чиройли жамоанинг энг чиройли бўлишига имкон берган хусусиятларини, аниқроғи, энг чиройли томонларини ўзимизча аниқлашга ҳаракат қилдик.

Демак, «Навбаҳор»нинг энг чиройли жиҳатлари билан танишинг.

Жамоанинг 5-миллий биринчиликдаги...

...энг чиройли ғалабаси — «Янгиер» устидан (5:1).

...энг чиройли дуранги — МҲСК билан (2:2).

...энг чиройли мағлубияти — «Дўстлик»дан (кубокда).

...энг чиройли ўйини — «Наврўз» билан (сафарда).

...энг чиройли рақиби — «Пахтакор» (қолган жамоалар хафа бўлмасин-у, бошқа илож ҳам йўқ-да!).

...энг чиройли киритган голи — Шацкийнинг «Янгиер»га урган иккинчи тўпи (айнан шу гол наманганликларга олтин медал келтирди).

...энг чиройли ўтказган голи — Бу ерда бирор нима дейиш қийин, яхшиси барчаси дея қоламиз, сабаби: «Навбаҳор»га гол уришнинг ўзи бўладими?

...энг чиройли ўйинчиси — табиийки, Зафар Мусабоев (ҳам тўғри маънода, ҳам кўчма маънода).

...энг чиройли дарвозабони — албатта Башкевич.

...энг чиройли ҳимоячиси — Мамотов.

...энг чиройли ҳужумчиси — (энг чиройли ўйинчига қаралсин!).

...энг чиройли тренери — тренери фақат битта, холос! Лекин чиндан ҳам чиройли тренер — Виктор Жалилов.

...энг чиройли томошабини — бутун Наманган, тўғрироғи барча наманганликлар.

...энг чиройли натижаси — шубҳасиз, чемпионлик!

...энг чиройли фотосурати — «Янгиер» билан ўтказилган сўнгги учрашувдан кейин бутун жамоа хурсанд ҳолда тушган сурат («Ўзбекистон футболи»нинг 30 октябрь сонида эълон қилинган).

...энг чиройли томони — жамоанинг номи.

...энг чиройли мақсади — кейинги йил ҳам шу лавозимда қолиш.

...энг чиройли орзуси — Осиё чемпионлар кубоги.

P.S. Бор-йўғи шу! Тўғри, қаерда хато қилганимизни, қаерда жудаям тўғри белгилаганимизни ўзимиз ҳам кўриб турибмиз, нега у ерда унақа, бу ерда бунақа, деб бизни қораламанг. Ахир чиройли нарсанинг ҳамма томони чиройли бўлади. Агар бирорта жойи чиройли кўринмадими, билингки, ўша нарсанинг ўзи чиройли эмас. Энди «Навбаҳор»га келсак, у 96 йилнинг энг чиройли жамоаси эканлигига шак-шубҳа йўқ, демак, биз ҳар томонлама ҳақмиз!

«ТУРКИСТОН»чилар

«МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ»ГА ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

Яқинда бир ёзувчидан, агарда Хизрга йўлиқсангиз, нима тилар эдингиз, деб сўрасам. «Миллий тикланиш» газетасига ўн минглаб, юз минглаб кишилар обуна бўлишини сўрардим, деб жавоб берди.

Бу мулоҳаза бежиз айтилгани йўқ.

Зийрак газетхон яхши биладики, бу дегани абадий тирик дейилгувчи Хизр пайғамбардан «МТ»га моддий ёрдам сўраётгани эмас. Бу дегани дин-эътиқодимиз ва тарихимиз ҳаққи, маънавиятимизни ўстириш, зиёлиларимизнинг ватанпарварлик ҳаракатларини кучайтириш, миллат келажагини яратиш, юртимиз фуқароларини миллий тикланиш ғояларидан бохабар ва баҳраманд қилиб туриш дегани.

Юртнинг бутун зиёлилари «Миллий тикланиш» газетамизга шундай тилак билдирадилар. Шу ишонч бизни севинтиради. Шу билан бирга бизга катта масъулиятли вазифаларни ҳам юклайди.

Бугунги кунгача биз бир ярим йилгина ўқувчи мухлислар билан ҳамнафас бўлдик. «МТ» ўтган фаолияти давомида ўз саҳифаларида тарихий фалсафий, адабий рукнларда, исломий эътиқод ва исломий маданият миллий санъатимиз ҳақида қизиқарли мақолалар, адабиёт бўстонидан теран миллий бадиий мушоҳада акс этган намуналарни мунтазам ёритмоқда. 1997 йилда газета янада ранг-баранг рукнлар билан бойиб боради. Жамиятимизни миллий тикланиш йўлида ҳаракатга келтираётган барча кучлар, уларнинг ҳаёти, орзу-интилишлари, янги замон тажрибалари, янги миллий ҳаёт тафаккури, ажиб бир ўзгаришлар билан таништириб боради.

Газета айниқса фуқароларнинг сиёсий қарашларини шакллантириш ҳамда фаол тусга киритиш, миллий тарбия муаммоларига алоҳида ўрин ажратади.

«Миллий тикланиш» газетхонлар орасида ўз ўрни ва салоҳиятига эга бўлиш учун изланишлардан тўхтамайди. Зотан, у ижтимоий-сиёсий, маърифий-маънавий изланишдаги газетадир. Ватан ва миллат равнақи йўлида бирга ўсиб, бирга жадду жаҳд кўрсатайлик.

«Миллий тикланиш» ҳар қандай вазиятда сиз билан бирга бўлади, тафаккурингизни бойитади, қалбингизни инсонийлик шарафи ва ғурурига тўлдиради. Уйлаймизки, «Миллий тикланиш» сизнинг доимий қадрдонингиз ва маънавий, сиёсий юксалишда ҳамроҳингиз ва ҳаммаслак бўлиб қолади!

Обуна индекслари: якка шахслар учун: 64618, ташкилотлар учун: 64619.

«МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» таҳририяти

Янги рукн: Искандарнинг шоҳи бор

Азиз ўқувчи, ҳайрон бўлманг. Бугундан севимли рўзномангизда янги рукн иш бошлайди. Тўғри, кўриб турганингиздек, номланиши бир оз антиқароқ, лекин билингки, барча буюк нарсаларнинг бошланиши ҳам андек антиқа бўлади.

«Ўтмишни билмай, келажакни тушуниб етиш қийин», — дейишади машойихлар. Биз бу рукн орқали сизларни ўтмиш билан, нафақат ўтмиш, балки ўтмишдаги турфа воқеалар билан таништириб бормоқчимиз.

Рукн номига келсак... Искандар ва искандарсифат буюк шахслар ёки улар билан боғлиқ ғаройиб воқеалар ҳақида маълумот бермоқчилигимизга ишора. Қисқаси, биз билан бирга бўлсангиз, тарихнинг оқ ва қора саҳифаларини бирга варақлаймиз, бирга кулиб, бирга йиғлаймиз, хулласки, сизларни зериктириб қўймасликка ҳаракат қиламиз.

«Ўтмиш-келажак дарслиги», — деб ҳам қўйишади машойихлар. Агар шу гап рост бўлса, бугундан бошлаб келажак дарслиги имкон қадар севимли газетангизда ҳам ёритиб борилади. Марҳамат.

«ФОЙДАЛИ» ЎЛИМ

Рус халқининг атоқли ёзувчиси, «Ақллилик балоси» комедиясининг муаллифи А. С. Грибоедов чекига ижодкорликдан ташқари хорижда элчилик вазифасини ўташ ҳам тушган эди. Тинчгина элчилик қилиб юрган ёзувчи 1829 йилнинг ноябрида рўй берган тартибсизликлар натижасида ўлдирилади.

Табиийки, ким айбдор бўлишидан қатъий назар, Буюк мамлакат дипломатининг ўлдирилиши катта мушкулотларга сабаб бўлиши керак эди. Буни сезган ҳокимлар Аббос МИРЗОнинг ўғли шаҳзода Ҳисрав Мирзони зудлик билан Петербругга юборадилар. Шаҳзода ўрис подшосига подшоҳ саройининг энг нодир бойлиги «Шоҳ» олмосини ҳадя қилади. Оғирлиги 88,7 каратли, 1591 йил Аҳмаднагар ўлкаси ҳокими томонидан илк бор ишлов берилган бу қимматбаҳо тошни сувтекин қўлга киритган поишо (ахир элчидан кўпи борми, ёзувчи бўлса ўзига!) бу қотилликка эътиборсиз қарайди ва ваҳимали тугаши кутилаётган ғавғо бости-бости бўлиб кетади. Бор гап шу. Бечора Грибоедов эса нафақат ҳаёти ва ижодида, балки ўлимида ҳам юртининг манфаатига хизмат қилди. Яъники, тириклигида рус адабиётини бойитган бўлса, ўлганида ҳам рус олмос фондига ўз улушини қўшиб кетди. Ватанпарвар шунчалик бўлади-да!

Аваз БЕРДИҚУЛОВ

Тошкент шаҳар А. Икромов туманидаги «Ҳамкор» кичик корхонаси ТУГАТИЛАДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб, бир ой муддат ичида қабул қилинади.

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир Абдуқодир НИЁЗОВ

Навбатчи муҳаррир: Гулнора МИРЗАҲОШИМОВА, навбатчи: Абдумалик БОБОЕВ.

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58, 33-95-97; хатлар бўлими — 36-54-64; тижорат бўлими — 33-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 36-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-49.

МАНЗИЛИМИЗ:
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси

Буюртма Г. — 0635.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41

Ҳажми — 2 табоқ Тираж: 8913.
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти — 20.30

1 2 3 4 5 6